СВОБОДА
LIBERTY
Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Йорк. Четвер, 8-го Серпня 1907. Число 32 Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, August 8, 1907. No. 32.

О. Сотер Стефан Ортиньский,
гр кат. епископ для Америки.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Юлій 1907.

За померших членів, їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 9. Демянович Прокоп, умер 8. Юнія 1907	$1000.00
Від. 13. Стасяк Павло, умер 13. Юнія 1907	$1000.00
Від. 1. Дзумбеляк Тимко, умер 6. Юнія 1907	$1000.00
Від. 78. Ковальчик Андрій, умер Юнія 15. 1907	$1000.00
Від. 59. Оравский Іван, умер умер 6. Юлія 1907	$1000.00
Від. 55. Біляньский Артемій, умер 9. Юлія 1907	$1000.00
Від. 2. Яцевич Варвара жена Алексія, 21. Юнія 1907	$400.00
Від. 126. Дух Зузанна, жена Стефана, 15. Юлія 1907	$400.00
Від. 93. Тундер Анна, жена Івана, 9. Юлія 1907	$400.00
Від. 14. Гаршаній Антін, за утрату ноги	$200.00
Від. 69. Ціх Йосиф, нездібний до праці	$100.00
Від. 89. Гатала Гіляр, за утрату зору ока	$200.00
Разом	$7700.00
Платня головних урядників за Юлій	$155.00
Чартери для від. Союза і печатки	$168.90
Адміністрація Союза за Юлій	$52.17
Друки для Союза	$127.87
Весь розхід виносить	$8203.94

Розмет платить 7795 членів на ціле посмертне (кождий по 1.01 дол.) і 745 членів на пів посмертного (кождий по 51 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 цент. на Фонд резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Разом платить: член на ціле посмертне $1.15 центів, а на половину посмертного 65 центів.

К. Кирчів, предсідатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР.

Серпень.		
8	Ч.	Єрмолая, Пар.
9	П.	Панталеймона
10	С.	Прохора, Іноа.
11	Н.	7. Калиника
12	П.	Сили
13	В.	Евдокима прав.
14	С.	Серп. Ч. Хр.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляю інтересованих, що з днем 1-го Августа 1907, устала всяка моральна і матеріяльна звязь між мною а „Свободою“ і Банком Руских Імігрантів.

В виду сего прошу від тепер всі залеглости за передплату, праці, адвертайзменти і другі річи, як також гроші, листи, чеки і моні-ордери для „Свободи“ виписувати не на моє імя а лише на адрес:

Swoboda,
184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Всіж листи і гроші для Банку Руских Імігрантів адресувати а чеки і моніордери виписувати лише так:

Ruthenian Immigrant Exchange
181 E. 3d St.,
New York.
Іван Ардан.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

По причині ріжних змін які зайшли в послідним тижні в складі редакційнім, послідне і передпослідне число „Свободи“ спізнило ся. Ми зі своєї сторони перепрашаємо за се спізненє наших Вп. Читателів, та заявляємо, що дальші числа будуть опять виходити правильно і точно. Сподіємо ся, що Вп. Читателі простять нам сю провину і будуть на дальше з довірєм морально і матеріяльно підпирати наше видавництво.

Редакція.

ПОВІДОМЛЕНЄ

Подаю до відомости всіх Всеч. Отців Духовних і загалу Русинів, що днесь дня 7. авг. с. р. дістав я письмо від Іх Преосьв. о. Сотера Ортиньского, в якім повідомляють, що понеже на корабли „Kronprinz Wilhelm“ не могли дістати вже місця — приспішають свій приїзд до Америки, бо діставши місце на корабли „Kaiser Wilhelm II. виїдуть сим кораблем вже 20 августа з Бремен.

Заразом повідомляю, що рівночасно прийшов на мої руки лист пастирский до священьства, який вже висилає ся і сими днями всі Всеч. Отцї получать. До вірних мали Преосьвященні вислати о тиждень пізнійше, але не знаючи еще обставин американьских — постановили вислати до цілого народа Руского обширне посланє вже на земли американьскій

..В кінци просять осьвідчити, що пересилають щирий привіт всему Духовеньству і народови Рускому і поздоровленє і своє благословеньство і просять о молитви о щасливу дорогу.

о. И. Чаплиньский,
секретар Комітету.

ВАЖНЕ! ДЛЯ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Отсим упрашаю всїх Пп. місцевих Секретарів Р. Н. Союза, щоби присилали нам деклярації новоприступивших членів як також всї інші урядові справи сейчас по мітинґу. Через таке зволіканє до послідного часу майже вся праця звалює ся послідний тиждень, так що годі єї полагодити на час.

. Прошу також уважати щоб деклярації були виповнювані правильно а защадіть і нам і собі непотрібного труду та видатків почтових.

Деклярації не виповнені і не підписані після припису будемо в кождім случаю звертати.

Обовязком кождого Місцевого Секретара єсть, справити похибку єсли заходить яка в Адресарі всїх Відділів Р. Н. Союза і повідомити нас о всїх змінах Уряду і Адресів місцевих Секретарів.

Т. Лабовский,
Голов. Рекорд. Секретар.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим подає ся до загальної відомости усїх Украіців що на днях завязав ся в Ню-Йорці комітет з цілею заснованя украінського ґімастичного товариства. Загальний мітинґ в сій справі відбуде ся в суботу дня 10-го августа с. р. о 8-ій год. з вечера в Tompkins Square Hall, 134 East 7-th St., New York, помежи A i B Ave.

Українці!... В здоровому тілі здоровий дух!... А де дух здоровий, там сила і воля!... Братя!... Довго нас неволя жерла у старій, рідній, ненашій батьківщині... Доси нас наруга жре у новій вітчині... Крайня пора уже скинути ярмо і в єдности і силі прямувати на новий шлях братерства любови і свободи... Тому кличемо: Гайдамаки у ряд!... Покажім, що і у нас є сила, що у наших жилах пливе стара козацька кров... Гайдамаки до нас!... Хто спочуває нашому ділу, у кого є крихітка любови до свого, до рідного, сей пристане до нас. Гей Гайдамаки у ряди!..

За комітет:
Михайло Угорчак предс.
Іван Драґан кас.
Матій Хандоґа секр.

ВАЖНЕ ДЛЯ МОЛОДИХ ІНТЕЛЇГЕНТНИХ ХЛОПЦЇВ!

Найважнійшим средством до піднесеня уровеня просьвіти наших братів-фармерів в Канаді є школа. Тому кождий молодий чоловік в котрім горить любов до пригнетеного темного фармера, повинен старатись набути відповідне знанє, щоб опісля мати спромогу працювати для добра загалу, для добра нашого народа на заморскій землї.

Як сказано, — школа перша, а учителів дуже мало. Учительский курс, який вже істнує від пару літ у Віннипегу, буде дальше продовжуваний, тому кождий молодий чоловік, що має замилуванє бути учителем і має охоту до праці, повинен завчасу старати ся дістатись на сей курс. Зголошуватись треба на низше поданий адрес, а заразом подавати, як довго в сім краю, яку хто має науку зі старого краю або тутейшу. Дальше треба сказати чи знає англійску мову і о скілько, або зовсім ні, як також кілько має літ? ......

..Пишіть на адрес:
T. D. Ferley,
630 Magnus Ave.,
Winnipeg, Man.

Діслодж, Мо. бр. сьв. Ів. Хрест. відд. 50.

повідомляє усіх своїх членів, що хто не явить ся на мітинґу дня 11-го Августа с. р. то заплатить 50 цнт. кари, позаяк уже через два місяці ніхто не приходить на мітинґ і розмет до Р. Н. Союза мусить платити ся з брацкої каси.

Т. Міцік секр.

— Як пише віденська „Arbeiter Ztng.“ підчас побуту двох австрійских кораблів воєнних в Америці втікло з них 36 жовнірів. В виду такої масової дезерції власти задумали конче дістати дезертирів в свої руки. Коли однак вичислено що вишуканє і спроваджене їх коштувалоби 700 дол. за голову дано спокій. Поміж дезертирами знаходить ся двох підофіцирів. Що за причина сеї масової дезерції, годі дізнати ся.

I125

— З'їзд офіцирів-революціонерів. Недавно відбув ся з'їзд всеросійського Союза офіцирів варшавського воєнного округа, який ухвалив слідуючу резолюцію:

„В виду змагаючих ся з кождим днем кровавих репресій правительства і змагаючого ся з тої причини заворушеня і обуреня народних мас — оружний їх виступ зовсім певний. Взявши на увагу, що правительство, яке вже нераз при помочи армії давило кожду борбу народу за свободу і інтереси праці, і тепер покличе армію до здавленя революційного вибуху, — ми офіцири всеросійського Союза варшавського воєнного округа, взиваємо членів нашого Союза до напруженя усіх сил в сім напрямі, аби дорогою особистого впливу на жовнірів і офіцирів сотворити в армії революційну силу, яка-би получила ся з людом і при помочи оружного повстаня підперла його жаданя землї і волї“.

— Дня 19-го юлія абдикував (зрік ся корони) цісар Кореї (в Азії), яка тепер зістає під протекторатом Япану. Коли вість про се розійшла по столици сейчас вибухнули розрухи. По улицях порозліплювано плякати, які завзивають до вирізаня усіх Япанців. Інтервенїює війско і артилєрия япаньска. По улицях сотки трупів. Европейска цивілізация на далекім всході починає видавати уже овочі.

ТОРЖЕСТВЕННЕ

Посьвяченє рускої гр. к. церкви сьв. Михаїла в South Fork, Pa. відбуде ся в неділю дня 29-го септембра о год. 10-ій рано. Пр. С. С. Ортиньский, наш руско-американьский Епископ доконає чину посьвяченя; пітсбурский хор під управою п. І. Костюка буде сьпівати підчас торжества. Запрашаємо всї рускі брацтва і всїх чесних Русинів Американьских. Адресовати до Rev. N. Pidhorecki, P. O. Box 543, South Fork, Pa.

За Раду Церковну
о. Н. Підгорецкий, предс.,
Мих. Булик, секр.,
Мих. Ясенко, касієр.

— **Славяньске Іміграційне Товариство** в Ню-Йорку пошукує чоловіка, який би міг стати его представителем на Елис Айленд.

Докладне знанє англійскої мови доконче потрібне.

Голоситись лише письменно до:

Slavonic Immigrant Society,
35 Broadway, New York City.

Запорожська слава.

Оповіданє.

(Докінченє)

XIII.

Високо держить чоло славний кошовий запорожський Сірко. Радісно сяють його очи, оглядаючи кріваве поле. Те байдуже, що поміж кількома тисячами повбиваних татар лежить мало не сімсот козаків славного війска запорожського. Серце старого запорожця не сумує з ті причини, а радіє і пишаєть ся. Воно щасливе тому, що не зрадили козаки стародавнїм звичаям, не покинули товариство у пригоді і не осоромили козацької слави, слави війська запорожського. Не страхає Сірка стратити житя хоч скількох сот своїх козаків, а хоч і своє власне, а страхає занапастити славу; бо люди, міркував він, народять ся нові, славу-ж треба здобувати... і народ який занапастить свою славу, не легко й не скоро здобуде її знову.

Давши козакам після битви скільки годин відпочити, Сірко тут же у окопах з великою честію і з пальбою поховав козаків, що поклали свої голови за славу рідної України, а після того на ніч перейшов на північну сторону Гнилого моря.

На другий день знову Сірко серед степу. Скільки оком глянь, простягло ся його війско. За військом ідуть побраті у полон бусурмени, за бусурменами — визволені з неволї християни; ще далї — великі табуни захоплених коней з усяким добром, а там аж, що вже й зовсім оком не досягнеш, ще йде частина запорожського війска.

Весело йдуть козаки. Далеко по безкрайному степу лунають голосні їх пісні про запорожське вільне житя, про козацьку славу, про вірне коханя і про недолою України. Не один вік проливали свою кров сини України у січах з бусурменами — татарами та турками. Не мало посиротїло по Україні за три віки малих дітей і без ліку загинуло українського люду у тяжкій неволі, поки тепер славний кошовий запорожський Сірко надщербив таки міць Кримської орди. Як же й не радїти після того козакам? Як не радїти їм тепер, коли несуть вони з собою не тільки велику славу, але й велике богатство, якого не прогуляти мабуть за все своє житя, бо не лічучи скарбів і коней, що побрали запорожці, ще женуть вони силу заможних татар, за яких хан мусить заплатити добрий викуп.

От проминув Сірко й татарський Колончак, де козаки знову заняли великі гурти татарської худоби і, наблизившись до Чорної долини, отаборивсь на ніч, звелївши варити вечерю і пекти баранів стільки, щоб достало не тільки на військо, але й на весь ясир.

Тут за вечерю почув Сірко лиху звістку. Почув він, як поміж собою гомоніли козаки, що не усі українці, визволені з неволї, радіють тому, а що є й такі, що вже побусурманились і кленуть запорожців за те, що ті вернуть їх з Криму, що всі побусурманені шкодують за Кримом, де у їх зостали ся оселі, скарб, а де у кого так жінка, а у жінок чоловіки, бо всякому, хто ламав хрест, давали у Криму грунт і як чоловікови то — жінку бусурменку, а як молодиці або дівчині — то чоловіка бусурмена.

Ця лиха звістка гадюкою впила ся Сіркови у серце.

„Як же" — питав він себе „мусить жити нещасна Україна, коли її дїти цурають ся її, продають її за ласощі й роскоші, перекидають ся в ляха, хто в москаля, а хто навіть і в татарина, аби тим досягти собі легшої долї?"

І старий козак зрозумів, що не через Польщу, або Москву гине його рідний край, а через себелюбство і лехкодухість його дітей. Тепер Сіркови очевидячки стало, що гетьмани Брюховецький та Полович (Самойлович) відрікали ся від вольностей України й українського люду не через що инше, як через бажання добути собі тим ласку і подарунки від Московського царя. Він зрозумів, що через себелюбство, слїдом за гетьманами, пішла мало не вся козацька старшина, що полізла у пани, відцуравшись своїх рідних братів, а дехто й рідної мови. Тепер йому визначилось, що його рідна Україна через те знесилює ся, що половина старшини козацької перекуплена або підмогоричена московськими подарунками; що на ті подарунки московські бояри відбирають ті грунти і маєтки від тих з українців, що не хочуть відрек ся від своїх вольностей, і роздають ті грунти старшинї, що продає волю свого рідного краю; що через те і повстала руїна на Україні, що вся старшина дбає тільки про себе; що та отруга себелюбства опанувала не тільки українською старшиною, а навіть посполитством, себ-то селянами, бо й ті, як він тепер почув, цурають ся свого рідного краю задля лакомства нещасного і тим знищують останню надію на вільне, власне і незалежне істнування України.

І поняло ся залізне Сіркове серце великою помстою до тих, що зрадили свій вірі у своєму рідному краєви.

Не спав Сірко всю ніч під впливом тих тяжких думок, раннім же ранком звелів він зібрати до гурту всіх виратуваних з Криму українців і инших людей, вдавших з себе у Криму християн, і сказав до їх таке слово:

„Чув я, брати мої й сестри, що не всі ви радієте серцем, йдучи у рідні землі, а що є й такі між вами, що шкодують за Кримом. Так от-що я скажу: силувати не буду нікого, бо яку-ж з вас матиме користь рідна країна, коли приведу вас до неї силою... Хто хоче йти у рідний край, то ставайте праворуч, а хто хоче повернути ся до Криму, переходьте ліворуч!" І перейшли у праву руку всі босоноті, голоколїнники, заморщовані невольники й невольниці, а у ліву — вбрані у гарні і, здебільшого, у татарські вбрання.

Ще дужче засмутило ся Сіркове серце, коли перелічив він лівобочних, бо їх було аж три тисячі, себ то мало не половина всіх, вобочних, бо їх було аж три тисячі, себ то мало не половина всіх, що видавали з себе християн. Про те, здавивши своє серце, Сірко сказав:

„Ну що-ж, коли відцурали ся вже своєї родини і рідного краю, то йдіть собі, куди знаєте!"

І ніхто, чуючи ці слова і бачучи у ту мить старого кошового, не вгадав би, яке пекло обурювало його серце і що він надумав вчинити.

Маючи ще надію, що не зможуть ці люди, що повернули вже від його і пішли у південну сторону, по своїй волї відцурати ся рідної землї, сьвятої церкви, гробів своїх батьків і хат, де матері породили їх на сьвіт, зійшов Сірко на високу могилу і дивив ся у слїд полоняникам, чи справді вони підуть до Криму, чи може повернуть на Україну... А душа старого козака нудьгувала і благала Господа, щоб прихилив він хрещених до рідного краю і повернув їх назад... Але не вернули ся перевертні... Поспішаючи до Криму, вони скоро зникли за кряжем.

А хто-ж це поспішає поперед усіх зрадників з малою дитиною на руках?.. Це Грицькова наречена. Вона не знає свого лиха. Не знає, що того, до кого вона так поспішає, вже немає на сьвіті... І біжить вона нитерпляче з'єднатись з своїм чоловіком.

Вогнем печуть Сіркови очи те місце, де зникли зрадники. Все пекло, що палало в його серці, тепер в його очах. Це зразу побачили атамани, коли Сірко прикликав їх до себе, і вгадали, що буде якесь лихо.

„А беріть, брати отамани", сказав Сірко, „три тисячі наймолодших козаків, доженїть тих, що продали сьвятий хрест і рідний свій край за ласощі бусурменські, та всїх у пень порубайте!"

Здрігнули ся отамани, що таку силу людей треба вигубити, але ніхто й словом кошовому не суперечив, бо всїм було відомо, що за зраду рідній землї повинно зрадника карати на горло. Тільки один курінний спитав:

— Навіщо-ж так богато козаків брати?

„На те", одмовив Сірко, „щоб більше козаків бачило, що буває тим, хто відрікаєть ся своєї рідної землї і віри!"

Мовчки одібрали отамани молодих козаків з усіх куринів, не кажучи на що й до чого. Визначили йти і Грицькови Зачепі. Попав би і Іван Шевчик у ту ватагу, так не вигоїлась ще його рука, бо дораза у плечі була глибока.

Іван тепер лежить у таборі. Марійка прослала йому на зеленій траві з під його сїдла чапрак, а у голови підмостила сїдло, і Іванови любо так лежати. Любо через те, що його мила тут, біля його, ластівкою припадає, поразу оббанює, крівавицю поцїлунками висушує. І пораза тая його не болить, і охочий він був би так лежати все своє житя, щоб дивитись на свою дівчину і все слухати, як вона щебече, оповідаючи про своє житя у неволї.

Марійка вже розповіла своєму милому все, що було і як її захопили татари, і як вона пробувала у неволї, і як на останції ханови у око впала.

Почувши оповіданя про ту останню ніч, Іван вхопивсь за шаблю, але Марійка весело його заспокоїла:

„Все те, любий мій, минуло ся, і чести своєї я не стеряла! Господь дав менї силу, а ти, коханий, поспів виратувати!"

Сама Марійка розпитувала про матїр і батька і про те ,коли саме Іван був у останнє у рідному містї, Мишуринім Розї. У таких розстелила ся розлога Чорна долина, а по зеленій траві тієї долини не помічали... Їм здавало ся, що то була все одна хвилина.

Вибігли отамани з молодими козаками на кряж. Поперед їх розстилала ся розлога Чорна долина, а по зеленій траві тієї долини мов комашня чорнїли ті, що були колись їх братами і земляками, а тепер стали ворогами. Тільки тепер, показуючи на чорну комашню, отамани виявили, що всїх тих зрадників, потурнаків, Сірко звелїв скарати на горло.

І біжить уже та кара до безщасних, мов слухняна куля, випалена з Сіркової влучної рушницї... І падають уже задні втїкачі, поливаючи кровію зелену траву долини. Упадають тепер побусурманені зрадники навколїшки, хрестять ся і присягають ся знову хрест прийняти, аби їх було помилувано... Але немає їм покути і опрощеня, бо немає й того, хто один мав силу спинити цю кару і подарувати їм житя... Прощайте всї надії на долю й житя!... смерть чекає всїх!...

Туманїють Грицькови очи, бачучи кров беззбройних. Не має в його очах того пекучого погляду, яким він дивись, воюючи з ворогами. Немає тієї й міці в руцї і того хисткого заміру, що був завжди. Необоязкий Грицько Зачепа, а весь тремтить і не насьміє глянути у вічи тим беззбройним, що він рубає шаблею...От ще когось набіг його кінь. Вже підняв Грицько окровавлену шаблю...

„Гриць!" почув ся несамотий скрик.

Козак глянув і впізнав ту, кого кохав, кого шукав... Пізнав безщасний свою Саню, свою милу, по якій так болїло і нудьгувало його серце... Вона стояла захиляючи дитину рукою, а в очах її Грицько побачив і смертельний жах і благання... Благання простити її за зраду йому, Грицькови, і за зраду рідному краєви... і подарувати житя їй і дитині!

—Саню! — хотїв сказати козак, але невимовив цього слова — вуста його заніміли...

Впала з руки козака остра шабля до долу і скамянїв він, незводячи очей з тієї, що була його милою і йому обіцяла ся, але тепер з дитиною на руках бгла до Криму.

І зрозумів козак все. Зрозумів, що Санька не його, що вона побусурманилась, а його забула; що він мусить, по наказу кошового, вбити її, як зрадницю, і що він цього не зробить... Не зробить через те, що не має в сьвітї такої сили, щоб примусила його встромити шаблю у те серце, яке він кохав і кохає ще й зараз. Але не може-ж він і зрадником стати і не послухати наказу кошового...

Всї ці думки прудкою й пекучою блискавкою промайнули в його голові і запекла ся у серці.. І стало ся недобре дїло... Грицько знайшов тільки один шлях рятунку: винявши з халяви ножа, він встромив його собі у серце, що не мало вже сили жити, і мертвий впав з коня, заливши горячою кровію ту, через кого загинув.

Не надовго й Санька пережила того, кому зрадила, бо тут же зняли їй голову инші козаки.

Їде Сірко чистим полем, схиливши ся до сїдла, і думає тяжку думу... Думу про розідраний на двоє його рідний край — Україну, колись вільну, веселу й богату, а тепер поруйновану, зубожену, зневолену і покривджену навіть своїми дїтьми. Він знає, що його слава не зратує України від недалекого сконания, бо тією славою користуєть ся не Укрїна, а Московське царство... І гнїтить його серце думка про темрявою вкриту будущину рідної України.

З тими думками надїхав Сірко до долини, що була рясно засїяна безголовим трупом побусурманених християн і з жалем у серцї і сльозою на очах промовив:

„Простїть менї, брати мої! Але лїпше вам спати тут до страшного суду Господнього, а нїж розплоджуватись у Криму на безголовія рідній вашій землї, а собі, без сьвятого хреста, на вічну погибель!

І поїхав засмучений кошовий геть від Чорної долини і, піднявши своє військо, хутко повів його до Січи.

XIV.

Ой, пє в Січи козацтво, гуляє, та батька свого, старого характерника Сірка, славить — прославляє. Тужить хан Кримський, тиняючись по зруйнованому Бахчисараю, та Сірка клене — проклинає. Скреготить зубами султан Махмуд у Стамбулї, знявши з пересердя голову своєму везирю. Клюють орли і чорні круки тїло зрадливої Саньки, що лежить у чорній долинї поруч з трупом загубленого нею козака Зачепи. А Шевчик Іван з своєю вірною дівчиною, Марійкою, вже до рідного села під'їжджає, батькови й матері рідну дитину вертає і, взявши її за білу рученьку, веде до сьвятої Божої церкви чесний шлюб узяти.

(Конець.)

Що каже москв. посол про Горуцко.

(Докінченє).

Те саме лихо затроїло в дрогобицькім окрузї виборчім і новий похвальний закон. Вжеж то закон той, хоч почин до нього вийшов від Його Величества, стрів у польських верховодів в Галичинї взагалї скорійше противників нїж прихильників. В Ляцкім коло Товмача мав він зараз в перших початках виборчої реформи криваві хрестини. Трое людий пало трупом від карабінів, кількох покалїчено тяжко або лекше; а те все з вини двох Поляків, адміністрацийних урядників. Про покаране тих панів нїхто не чув нїчого. Слушно сказав торік оден з послів сеї палати, коли тут раджено над тою кровавою пригодою, що не довго прийде ся ждати, а ся висока палата буде знов мати дїло з подібною справою. Бо справедливо замітив він, що звичайно правительство і його органи винуваті в таких пригодах, але нїкому не дістає ся за те кара.

Справдї вже крайний час прикладати в таких справах рівну міру; адміністрацийні урядники повинні так само як і судові бути одвічальні за шкоду, заподіяну сторонї. Такий закон був би найлїпшою порукою справедливого поведеня урядників. О такім законї говорить ся в Австрії вже від давних лїт, але тілько говорить ся, бо на жаль кождому нашому правительству милїйші уряники нїж населене.

Право, а навіть житє галицького селянина цїнить ся аж надто мало. Його громадянське право признають лише в податкових книжках і на боевищах під Маджентою, Кустоцою і Кенїґрецом, але не при виборчій урнї! Польські верховоди хотять селянина все ще тримати в підданчій опіцї; і в сїм лежить також причина тих протестів, які тепер польська „Rada Narodowa" вносить в парляментї против мандатів руських сїльських громад, коч ті мандати здобули подавляючою більшостию голосів. Є се найлїпший доказ, яким духом тая „Rada Narodowa" дише на конституцийну свободу народу, доказ, хто засїяв в краю незгоду і ворожнечу і хто баламутить та дурить публичну опінію. Як раз ся національна і социяльна нетерпимість польських верховодів спровадила на Горуцко ті криваві події.

Для польської оліґархії в Галичинї було ще мало того, що в комісиї для виборчої реформи окремими постановами для Галичини так тяжко покривджено Русинів на числї мандатів, що тая оліґрахія ще до неможливости дивоглядно потворила руські виборчі округи і горі ногами перевернула в реформі виборчій для Галичини засаду рівного права виборчого; все те і ще богато иншого було польським полїтиком за мало, так що вони вкінци і з тих 28 мандатів, які їх польські заступники в комісиї для виборчої реформи виразно призначили Русинам, постановили таки ще щось Русинами видерти.

І отсе щось як раз зачіпило громаду Горуцко. З обуренем довідались виборці Горуцка, що в їх виборчім окрузї, де руське населене мае около 80 проц., отже тим самим призначенім для двох руських кандидатів, поставлено також польську кандидатуру. Виборці з Горуцка добре знали вже з досьвіду, що то значить польська кандидатура в руськім виборчім окрузї. Атже при дотеперішних виборах в Дрогобичи всьо, почавши від старости аж до найпослїднїйшого пропінацийного посїпака, мало обовязок всїми найгіршими протизаконними способами працювати для польської кандидатури. Памятаючи ті люті ледачі мантїйства всї були й тепер у великій тревозї. А ся тревога збільшила ся ще при самих виборах.

До переведеня виборчого акту прислало дрогобицьке староство до Горуцка ц. к. судового канцелїста Шишку з Мединич. Се викликало велике недовіре, бо той виборчий комісар день перед тим розвинув в корчмі сусїдного села в Більчи протизаконну аґітацию за ґр. Скарбком, поїв людий і довів до дуже поганих сцен. Судовий канцелїст Шишка, знаний в полїтичнім дрогобицькім повітї визначний виборчий махер, прибув на вибори до Горуцка зі скарбовим надстражником Фуксом і з екзекутором Памулою з Мединич; ті оба приїхали для більшого терору в службових унїформах.

Зараз на початок виборчого акту виборцї з Горуцка, Раделич, Липиць і Саски камеральної, котрі мали всї тут голосувати, немало здивували ся, коли комісар Шишка усунув з виборчої комісиї Нїмця Пара, котрий засїдав в комісиї при першім голосованю і тодї дуже чесно поступав, а на його місце покликав до комісиї, і так в більшій части прихильної польській кандидатурі, ославленого польського аґітатора Янкля Мезувема. Всї зібрані тут виборцї були тепер уже певні, що заносить ся й сим разом на якісь виборчі мантїйства.

З Горуцком голосували, як сказано, ще три громади; а хоч виборців було богато, призначено на голосоване всього чотири годиниі від 11 до 3 по пол., коли в инших, менших громадах голосоване тревало звичайно від год. 8 до 3 по пол. Се викликало ще більше підозріне і занепокоене.

Голосоване почало ся від виборців Горуцка. Тут надіяв ся комісар податливійшого елементу, чим в других прилучених до Горуцка громадах. Голосоване

йшло поволи, бо комісар раз-враз виходив з льокалю, агітував разом з названими вже уніформованими товаришами між виборцями, переглядав їх картки голосованя, видирав їм при помочи декотрих членів комісиї картки, виповнені іменем руського кандидата, і давав за те картки з іменем польського кандидата ґр. Скарбка. П. міністер внутрішних справ перечить сьому фактови, то я покликую ся на сьвідків: Василя Легкого, Петра Козака, Данила Іванусева, Федора Гузика, Стася Кахнича, Михайла Кахнича, Федора Коса, Івана Мартинця. Се самі клясичні сьвідки, бо всім їм лучила ся згадана насильна заміна карток голосованя. Тимчасом, коли виборчий комісар на дворі видирав виборцям картки, маніпулював Янкель Мезузем з картками в урні.

О 2 ій год. попол. зарядив виборчий комісар перерване виборчого акту на пів години; під час сього часу стала виборча урна отворена а в льокали остав тільки комісар виборчий і ще оден член комісиї.

Зізнане наведених сьвідків, які бачили те через вікно, стверджують, що ті панове маніпульовали із виборчою урною. Вони попросту підмінювали картки до голосованя, нарід підняв зараз крик: „Наші голоси крадуть і підмінюють"!

О третій годині попол. тоді, як еще не віддали своїх голосів всї виборці із Горуцка, а із Раделич, Липиці і Саски камеральної ніхто й не починав голосувати, явив ся виборчий комісар перед льокалем до голосованя, де стояли сотки виборців і казав жандармам і 12 урльопованим жовнірам приналежним до того села замкнути приступ до виборчого льокалю і оповістив людям, що до голосованя не допустить ся всїх зібраних виборців, тільки тих, що стоять в першім ряді. На се протизаконне драконське розпорядженe зареаґувало селяньство скаргами і криком: „Тут рабують наші голоси, ми йшли цілими милями, ждемо тут цілий день від самого досьвітку, а тепер не допускають нас до голосованя"! По сих словах збила ся ціла товпа перед виборчим льокалем, бо кождий хотів голосувати — а під сим напором мусів остаточно подати ся й кордон із жандармів і урльопників.

Виборчий комісар місто того, щоб нарід успокоїти, добув з кишені револьвер (живі оклики — се факт!) і грозив ним обуреній товпі. Вкінци уступив він і допустив всїх присутних до голосованя. Рівночасно із сим післав він до Мединич по скріплену асистенцию жандармів, яких при кінци голосованя було шістьох.

Коли надійшла скріплена асистенция ведено виборчий акт дальше строго а швидко. Виборчий комісар казав жандармови Панекови поарештувати борців із опозициї, щоб відтак виступити проти них із репресаліями. В наслідок сего арештовано по виборі Михайла Пуцяту із Саски камеральної, але по списаню протоколу пущено його на волю.

Отсе арештоване обурило виборців до крайности і вони стали знов голосно скаржити ся: „Ми всї так само винуваті, як Пуцята". „Ми не зробили нічого каригідного; ми безборонні а нам відбирають наші права"!

Між 5 а 6 ою попол. скінчило ся голосоване а між 7-ою а 8-ою оголосив виборчий комісар вислід голосованя. Отсе оголошене викликало нове обурене і незадоволене. Виборці заявили, що оголошений вислід голосованя не згоджуеть ся з числом дійсно відданих голосів. Розуміеть ся, що із сего приводу прийшло до ріжних перепалок, та поволи став народ, що стовпив ся біля виборчого льокалю, розходити ся. Одні тягли до дому, а другі на вечірню до церкви. В тім із улиці, де був більший гурт поніс ся крик: „Боють нас"! і сотки народу, що йшли вже домів, вертають назад до виборчого льокалю. Тут побачили вони, як впала до землї жінка із пригрудною дитиною поцілена жандармським ударом в лице.

Щоби сей новий злочин укрити перед людьми, почали жандарми розганяти людий і при тій глоті один жандарм зранив Стася Дацева з Горуцка баґнетом в руку. Вид пролитої крови ще більше роз'ярив і так подражнених людий, і народ почав кричати: „Вибори пофалшовано та ще до того мордують людий"!

Виборчий комісар не старав ся втихомирити народ; ще заходили ся жандарми розігнати людий: в тім несподівано, без перестороги, без зазиву до уступленя, загуло серед темної ночи від кількох карабінових сальв, і чотирох селян пало трупом, а девятьох повалило ся тяжко ранених і кількох лекше скалічених.

Виборчий комісар, що доти з револьвером в руці показував такого лицаря, не мав тепер навіть на стілько притомности, щоби застановити дальше стріляне; се зробив іменем комісаря селянин Сень Пікулик. Дивна річ: спровадити жандармерию комісар Шишка умів, але утримати її в межах права — сього той провокатор не знав. Його виборче махерство і ніщо иншого спровадило те нещасте на Горуцко. Як кров Авля, так кров тих застрілених в Горуцку пролито невинно; слези їх сиріт і вдів голосно кличуть до неба!

Ґр. Скарбек, високоповажані панове, відступив по тій катастрофі від кандидатури. Я гадаю, що тих 42 голосів, куплених кровію мучеників з Горуцка, він не потребував до своеї резиґнациї.

Гляньмо ще на побоевище до Горуцка. Коли я третього дня після тої катастрофи приїхав з моїми товаришами до Горуцка на похорони жертв виборів, залягали Горуцко піхота, кінниця і жандармерия. Нуждення тая адміністраций на власть в Дрогобичи. На вибори до Горуцка вислала чоловіка, котрий не давав найменшої поруки, що він спосібний до сього. Але за те тая власть дрогобицька висадила ся з військом, хоч його в Горуцку не треба було. Річ врозуміла: вона хотіла мати покришку своїх урядових провин, вона хотіла перед сьвітом виправдати насильство своїх урядових орґанів. Непотрібне було те коштовне запоряджене, а ще менше потрібна тая урядова ревність, з якою товпи народу, що йшли з околиці на похорон, затримувано і роз'ярювано. В Горуцку був могильний спокій, перериваний лише хвилями стоном і риданем нещасних родин. Пострілянi — трьох мужчин були влучені з заду, отже підчас утечі, а лише стара жінка була поцілена з переду в серце — лежали на дворі обіч громадської канцелярий весь час неприкриті на сильній зливі від пятниці вечера до неділї.

Дрогобицьке староство хотіло ті жертви виборів ще й по смерти напятнувати та відказало їм церковного похорону. Аж львівське намісництво телеґрафічно знесло тую безпідставну заборону.

Висока палата може тепер уже зрозуміти, длячого Русинам так страшно являе ся те відокремлене Галичини, котрого Rada Narodowa так горячо добивае ся. Комісия для виборчої реформи певно й не здогадувала ся, коли він в теперішнім виборчім законі окремими постановами для Галичини зробив вилім для того нещасного відокремленя.

Помордовані жертви виборів у Горуцку не допустили ся ніякого протизаконного вчинку. Якого злочину винні сей понад 60 літний старець або та стара безборонна жінка? Тай коли народня маса була справді заворушена, то невже її до сього не спровокували? Дрогобицьке староство хитро визискало сю аферу, котрої виновником е воно само, та як найяркійше оклеветало ціле Горуцко в офіциальних справозданях. Так пишеть ся: „Градом каміня обкинули виборчу комісию, розторощили віконні шиби льокалю виборчого, поранили трьох жандармів" — та я впевняю Вас, високоповажані панове, що в Горуцку не знайдеть ся на вулиці ніде камінь, скрізь там е тільки багнистий і болотнистий терен. Третього дня по стріляниині я особисто оглянув Горуцко. Всї жандарми були в службі без найменчого сліду поранення, а в виборчім льокалі хибувало взагалі тільки одної дрібної шиби.

Фабрикация мнимих насильств не встоює ся, вона е обчислена на се, щоби в власнім інтересі милити публичну опінію.

Та містифікация не може довше тревати. Як звісно проти хлопів в Горуцку веде ся судово карне слідство, та на основі жандармського матеріялу можуть бути мужики еще засуджені.

Вкінци коли клеветники не вдоволились навіть видумками на шкоду помордованих і живих мешканців Горуцка, розвинули они по широкім сьвіті часописні звістки, що в Горуцку ішло про виборчу боротьбу поміж Старорусинами і Українцями; тількиж клеветники при сїм призабули що в окрузі виборчім ч. 57, як двомандатовім було місце для обох партий, та що при всїх дотеперішних виборах у дрогобицькім скрузі як українських так і старoруських кандидатів власти однаково трактували, себто — одним і другим крали голоси.

Високоповажані панове! З історією про галицькі виборчі надужитя і про криваві вибори в Горуцку дійшов я до кінця. Справа незвичайно нагла і важна; нагла, бо почате карне доходжене може принести нещасним родинам нове нещасте і важна, бо ходить о добру славу австрійської юстиції. Адже Галичина, Богу дякувати, належить еще до Австрії.

Високоповажані панове! Могила в Горуцку стала дорогим памятником не тільки для Русинів, але для всїх горожан Австриї, памятком горожанської виборчої свободи, памятником важкої проби першого загального виборчого права.

Всї ми, що знаходимо ся в сїй палатї на основі того виборчого права, мусимо піднести рішучий, однодушний протест против злочинів підчас виборів в Горуцку.

Колиб признано наглїсть внесеня, прошу приняти отсю мериторичну постанову:

Взиваеть ся ц. к. правительство: зарядити проти винних орґанів галицької адміністрації і жандармерії строге слїдство, потягнути винних до відвічальности, признати родинам застрілених як також раненим відповідне відшкодоване і в як найкоротшім часї здати справу перед палатою послів.

Дописи.

Scranton, Pa.

На поручене отця духовного Р. Н. Союза, наше братство Пресьв. Діви Марії, відд. 123, застосовалось по части до виповненя обовязку і дня 28. липня празнувало торжественно память покровителя Союза сьв. Володимира.

Вже о 8. годині рано зійшлись члени до мітинґової галї на Capouse Ave. і по відсьпіваню кілька побожних пісней, зачали з увагою прислухуватись читаню нашої славної історії України за часів Володимира Великого, і поясняваню ей декотрими більш осьвіченими членами. Кождий думкою полинув в старий край, де реве та стогне Дніпр широкий, тай згадав мимоволї бідну Галичину під шляхоцко-ляцким панованем, але згадав з надією народного відродженя, якого початки вже тепер слїдно, де вперве в австрійскім парляменті загомоніло українське слово, українські пісні.

Пів до десятої вирушили всї члени в похід в параді через місто Скрентон до церкви сьв. Івана Хрест. і там прислухались з набожностію богослуженю та гарній проповіди о. Яцковича, котру сегодня посьвятив виключно початкам нашої історії, житю сьв. Володимира та крещеню Руси.

По богослуженю удались члени в параді, назад до мітинґової галї і там продовжали гарні бесіди про старі та теперішні часи на Україні, та відсьпівавши кілька патріотичних пісней, розійшлись з легкою в серци думкою і надією на лучшу будучність.

Член.

Вінніпеґ, Ман.

Прошу помістити пару слів в відповідь дописувательови К. Ф. так званого „Мого сусіди". Не хочу на разі відповідати детайлїчно на кожду лайку з котрою дописуватель накидае ся на мене. Я церквів жадних не орґанізував і навіть не думаю. Що я е комісаром до підпису присяги в Манітсбі, то він менї се не може закидати, бо я то право вже пять лїт маю „Commisioner in B. R. for the Province of Manitoba". Що в Вінніпеґу все народного дому конче потрібно на десять тисяч Русинів, то я думаю, що то не зле. Що я вже пять лїт від коли попираю консервативну партію то правда, але таки руский народ в Манїтобі щось за то також користае зі сторони консервативної партиї, то е учительский семінар і т. д.

Дальше, на веснї, перед виборами, що я дав вечерок „Smoker", на який п. Роджер, міністер публичних робіт, був запрошений, що моя галя була переповнена людьми, що аж на крісла і на стола повилазили, щоб почути его мову і правда, що пару крісел поломали а стіл завалили, але ніхто не бив ся, ані не сварив ся. Тільки безсовістний чоловік як дописуватель К. Ф. може сказати, що немов то я мав сказати, що люди били ся.

Певно дописувателеви не стало дотепу і через шість місяців мусів думати, яку брехню написати на „Томка Ястремско" в „К. Ф."

Т. Ястремский.

СЛАВЯНЬСКЕ ІМІГРАЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО

Се товариство зложене з людий усіх славяньских народностей, які є в Америці (кромі Поляків). Цїлию Товариства є опіка над усіми славяньскими іміґрантами, без огляду на їх народність і віру.

Членом Товариства може бути поодинокий чоловік або товариство.

Член доживотний платить раз на все $500.00.

Член основатель (братство $50.00 вступного і 10 дол. річно.

Член основатель (оден чоловік) $25.00 вступного і 5 дол. річно.

Член дійсний (братство) 10 ловік) 2 доляри на рік.

Член дійсний (оден чоловік) 5 долярів на рік.

Член спомагаючий (оден чо- долярів на рік.

Організації як Союз, Соединеніе і другі, мають право за кождих $250.00 заплачених до каси товариства іменувати одного члена до Загального Комітету Товариства.

Головні урядники Товариства:

М. І. Пупин, предсідатель,
А. Б. Коукол, секретар,
А. С. Амброз, касієр.

В Уряді товариства є трох Русинів:

К. Кирчів, містопредсідатель,
І. Ардан, директор,
П. Кешеляк, член Заг. Комітету.

Гроші для Товариства можна посилати або впрост на руки касієра: A. S. Ambrose treas. S. I. S. 25 Ave A. New York. або до редакції Свободи
Swoboda
184 Hudson St., Ne wYork, N. Y.

Не забувайте на долю Ваших сестер і братів — іміґрантів!

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly published every Thursday at 324 Hudson St., New York, N. Y.

Publisher:
Ruth. Publishing & Exchange Co.
Gabriel Dziadyk, Pres.,
Andrew Sawka, Vice Pres.,
K. Kirczow, Treasurer.
S. Jadlowskyj, Secretary,
Anth. Curkowskyj, editor,

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в Четвер і коштує:
В Америці на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців...$2.00
В Америці на 6 місяців...$1.00

Оплачувати газету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реєстрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мані ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть нам, бо без того ми не годні грошей дістати.

Адрес: "SWOBODA"
324 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Еще раз в справі Епископа.

Коли вже ріжні Всеч. Отці і наш головний предсїдатель Союза П. Кирчів забирали в сїй справі голос, нехай і мені вільно буде ще одному з сьвітських людей кілька слів сказати.

Аж, серце зрадувало ся, коли ми вичитали в послїднім числї нашої „Свободи" вість, що вже 27 августа наш любий Архиерей всяде на корабель і вже в перших днях септембра вибуде в Америці. Най Бог Му благословить — та дасть Му щасливу дорогу!

Я думаю, що цілий наш нарід руский так з Галичини як і з Угорщини щиро чекає тої хвилї, коли буде міг повитати свого Владику. Доказом сего хочби і ті обильні жертви, які сиплють ся на Єго приняте.

Та коли так вичитуєм спис жертв в часописях, помимо волї насуває ся гадка, що може за много тих жертв, бож дорогу делегати платять самі або члени громади, місце на обід кождий платить осібно, тож з тих грошей оплатить ся хиба готель, для Владики та бовт, всякі друки та ще поменші видатки.

Я чув, що в краю Владикам, коли в'їжджають перший раз до свого міста купуе дієцезия нарід і сьвященство якийсь дорогий гарний дарунок. Чиж не випадало би, щоби і ми Русини в цілої Америки, яких нас до 500.000 не подбали о се?

Але що спрагите? Коней ні повозу Владика в Америці не потребує, мітру і жезл і всі ризи епископські буде мати з собою — і того ту не купим. Але чув я, що ту в Америці поводить ся так, що американський, англійський чи айришський нарід в день іменин свого сьвященника або на якийсь його ювилей, 10 чи 15 літ, чи більше чи менше его сьвященьства офірує єму в сей день практичний подарунок, бо певну суму грошей між собою зібраних.

На мою гадку се і для нас буби найкрасший подарунок. Епископ, сьвіжий чоловік, приїде до Америки не знає еще наших обставин, не має ні помешкання, ні катедри, гріш краєвий в порівнаню до американського малий — тож най красше буде, якби ми від рода руського зложили Єму в дарунку поважну суму долярів на початок, на Єго фонди.

Я певний, що комітет се ухвалив (бо якжеж моглоб бути інакше?) і тому осьмілю ся сею дорогою поспитати — чи справді так? Єсли так — то чесні громади церковні, чесні всі братства спішім як найскорше з жертвами на кілько кого стати, нехай нікого не бракне, і засилаймо на руки гол. касієра в Porth Amboy, N. J. бо час короткий, аби наш Владика побачив, що ми нарід не якийбудь, що ми цінимо і витаємо Єго щиро яко нашого Провідника, першого нашого Владику, нашого Князя Церкви на нашій новій земли — земли Вашінгтона.

Мірянин.

Лист зі Старого краю.

(З австрийського парламенту. З'їзд москвофілів у Львові. Американська комісия еміграцийна в Галичині.)

В віденськім парламенті вже другий тиждень дебатують над буджетовою провізорією. Дискусия у звичайних парламентарних часах інтересна, бо поодинокі партії вирівнують тоді свої рахунки з правительством і проголошують свої партийні постуляти. В сім році йде досить мляво. Причина сеї оспалости в буджетовій дискусиї лежить головно мабуть у тім, що всі опозицийні партиї мали безпосередно перед тим нагоду показати свої болячки, а то підчас дебати над галицькими виборчими реформами, при нагоді внесень на розширене виборчого права до соймів, а по части і при нагоді вибору президії, так що при буджеті нікому з послів не хотіло ся виголошувати довгих програмових бесід, а що найважнійше ніяка партия не думала серіозно ставити перешкод правительству в ухваленю буджетової провізориї. Опозицийні партиї проголошували звичайно короткі заяви, що не мають довіря до правительства і що голосувати муть проти буджетової провізориї. Руский клюб виделегував до буджетової дискусиї двох бесідників: д-ра Костя Левицкого і д-ра Кирила Трильовского і вони оба у своїх промовах навели безліч фактів надужитя власти через галицьких польських урядників, якими можуть дорівнати насильства российських урядників в Сибірі, змальовані звістним Американцем Юрием Кенамом. Читаючи сі бесіди не хоче ся прямо вірити, щоби події, наведені послами могли мати місце в правно урядженій культурній державі і чоловік необзнакомлений з галицькими обставинами міг би їх взяти за фантастичні видумки.... Та кождий, хто лиш трохи закоштував галицького раю, знає, що се не видумки, а дійсність, бо звістно, що в Галичині ще доси панує неподільно історична шляхотска Польща?

Дня 15 липня с. р. відбув ся у Львові в сали „Народного Дому" з'їзд москвофільських відпоручників з Галичини, скликаний кацапським клюбом зі Львова, щоби ухвалити резолюцию з зазивом до трех москвофільських послів (Давидяка, Короля і Куриловича), щоби вони безпросередно виступили з Руського (Українського) клюбу і враз з Марковом і Глібовицьким основали окремий „Русскій (російскій) Клубъ". Кацапські матадори заздалегідь постягали з темних закамарків всяку сволоч, що з політичною акциєю в Галичині не має нічого спільного, і палками та гнилими яйцями хотіли стероризувати оставших в Руськім Клюбі москвофільських послів. Львівський кацапський штаб не довіряв навіть молодим кацапикам і спровадив аж з Росії громилів, се є тих, котрі недавно урядкували погроми проти жидів, інтелігенциї і студентів в Росії. Народному зрадникови по слови Маркову, котрий, як звісно, в віденськім парламенті кілька слів промовив по російськи, московські громили разом з молодими кацапськими юношами зробили велику овацію, обсипали його цьвітами і серед невзвичайної помпи ввели до салї обрад; подібну шопку уряджено і послови Глібовицькому.

Та зовсім інакше приймили російські громили і молоді кацапики прочих трех москвофільських послів, що остали ся в Руськім Клюбі. Коли появив ся на сали посол о. Давидяк товпа громилів і юношів прискочила до него, зачала посла Давидяка бити кулаками по лици, а його сине, що обстав за батьком, побила навіть аж до крови. На стоячого на естраді посла д-ра Короля зачала товпа розбішених кацапів кидати гнилими яйцями, обкидала його і проводячого нарадам д-ра Дудикевича. Були хвилі, коли кацапська дич з палками в руках хотіла кинути ся на своїх проводирів і о мало що не прийшло до великої масакри і проливу крови. Третий посол Курилович, бачучи авантури завчасу благополучно спас ся бігством. Не дали прийти до слова ані одному з кацапської трійці, котра остала в Р. Клюбі; коли пр. пос. д-р Король хотів себе виправдати, на сали счинили погромщики такий пекольний крик, що пос. Король не міг дальше говорити і розплакавши ся, вийшов зі зборів.

Тій цілій дикій авантурі приглядали ся замотиличені кацапством селяни (на зборах не було їх богато) позвожувані з ріжних повітів на доказ, що і „крестянское сословіе" похваляє політику Маркова і Глібовицького. На жаль одначе задурманених москвофільством селян на тім „собранію" була тільки горстка, а то всі були би пізнали, якими безличними дурисвітами є їх проводирі і газетярі; ті селяни, що були на собранію, сплюнули з пересердя на таку „комедию" і не чекаючи кінця, вернули домів.

Того мабуть і хотіли аранжери бучі, бо тоді вже були лишили ся самі, могли без перешкода одноголосно ухвалити ряд резолюций, іменно: візвали трех москвофільських послів, котрі остали в руськім (українськім) клюбі, сейчас виступити з клюбу і разом з Марковом і Глібовицьким утворити „Русскій Клубъ", висказали негодоване віце, президенту посольської палати д-ру Жачеку, що він добрав голос Маркову за його російську промову, до парламентарної президиї переслали жадане, щоби вона російську мову узнала за мову краєву і щоби в нїй вільно було промовляти в австрийськім парламенті, а вкінци висказали подяку кільком чеським послам і редакциям чеських часописий за те, що взяли в сворону Маркова.

Розіславши по зборах кольцю телеграм на всі сторони сьвіта з протестами і подяками, зачали в „Галичанинѣ" — і „Русскім Словѣ" розписувати ся про побіду „русской идеи", про живучу силу москвофільської партиї, забувши в самодурстві, що трупа нічого не в силї привести до житя...

Революциям кацапського з'їзду перші не піддали ся москвофільські посли Давидяк, Король і Курилович і в своїх заяві до редакциї „Галичанина-а" запротестували против азийського поступовання з ними на зборах, проти компетенциї зборів ухвалювати такі резолюциї, як там запали і т. д. Тую некомпетенцию підчеркують з притиском і дозначують, що на зборах було мало мужів довіря партиї, а натомість були люди з поза Галичини а навіть з поза Австриї (отже з Росиї). Вкінци відкликують ся до своїх виборців і жадають від них держативи чи мають виступити з клюбу чи ні.

Кацапський штаб на цій лінії посрамив ся.

В половині липня прибхала до Австриї північно-американська еміграцийна комісия, вислана північно-американським правительством для розслідження еміграциї. Комісия тая складає ся з 9 членів і поділила ся на дві части — одна часть розслїджує причини еміграциї в Італії, а друга в Австро Угорщині і Росиї. Ся друга комісия була вже в Реді, Терсті, Відни, Будапешті, Львові, Кракові і Осьвенцімі, всюди у властий і у приватних транспортових товариств інформувала ся докладно про причини еміграциї, про емігрантів, їх народність, про їх економічне положене в краю, про їх спосіб житя, про їх культуру і т. д. і все пильно нотувала, збираючи матеріяли для нового еміграцийного білю. Про Русинів і Поляків з Галичини і загалом з австроугорської держави в Америці члени комісиї висказували ся прихильно. Комісия тая з Галичини виїхала до Росиї, а в слідуючім році має удати ся до Япану і Китаю (Хін).

С. Б.

„Скинули маску..."

Посол москв. Др. Марков зробив добре, що заговорив в державній раді у Відни по московськи. Се подія не має вправді історичного значіння, як її звеличав орган московської агенциї львівской, одначе має важне значіне задля прояснення політичних відносин в Австриї і в Галичині і мати ме велику досяглість в будучині для дальшого правильного розвитку національного і культурного Русинів. Передовсім московська промова д-ра Маркова в державній раді має се значіне, що москвофіли признали ся виразно, що они не русини а Москалі — русскіе, себ то належать до народности, що проживає лише в Росиї, бо в Галичині такої народности і такої мови краєвої нема.

Та нас не обходить се, якою мовою говорить собі др. Марков. Се для нас не ніяка честь щоби такі люди як він говорили нашою мовою. Але для нас важне те, що Марков зробив се, щоби помогти „Колу польському". В інтересі панів з „Кола польського" Марков сказав, що так само по московськи говорить весь нарід в Галичині. Ся безлична брехня була дуже потрібна польській шляхті. Вона заряв і сказала: „говорите що ми гнетемо український народ в Галичині, та се не правда. Як ми можемо кривдити Українців коли в Галичині Українців нема. Чи не чуєте що каже Марков? В Галичині живуть не Українці а Москалі, а Москалів ми прецінь не кривдимо". Отак боронять кацапи в парламенті польску шляхту.

Але за се не треба винувати тілько шляхту і кацапів. Шляхта усе мусить мати своїх посіпаків.

Се стара історія, що біля панського стола крутять ся ріжні цуцики-песики, ласі на охлапи. Та тут винні і ми усі. Ми усі помагаємо шляхті через темноту нашого народа.

Як би нарід не був ще такий темний, то несьміби такий зрадник як Марков або Глібовицький і усі кацапи морочити його і вести в панську неволю.

Крайна вже пора, щоби народ прозрів. Пора, щоби народ сказав таким людям як Марков: Геть собаки!

Страшні гріхи мстять ся на нас. Дуже тяжко покутує наш народ. Бо чиж може бути гірша покута, як кувати на себе самого кайдани своїми власними руками? І власне самі на себе кують кайдани всі, що позваляють обрізувати себе кацапам. Вони не бачать сего, що вдавалоб ся і сліпий мусів би бачити.

Се для нас сором і ганьба. І з того для нас виходить обовязок великої, здвоєної праці. Тільки осьвідомлене визволить нам нарід із сьої важкої неволі. Се осьвідомлене повинно дійти у найтемнійші закутини, повинно дійти там, де панує еще тьма кромішна, де кацапи у темряві сіють брехню і лож. Нині, у сей час, коли у віденськім парламенті кацапи скинули маску, всі наші сьвідомі патріоти повинні на кождім місци покєнювати народови, що кацапи се не „противники фонетики", які бутьтоби лише через фонетику до українців не признають ся, але що се москалі, (що слова по московськи не знають), які перевтаскають нашому народови право на самостійне жите, що се зрадники і ренегати, які від нашого берега відстали, а до чужого не пристали (бо ніхто не хоче такої погані), що се люди, які піддали ся під провід авантурників, заплачених юдиними грошем. Нехай наш народ знає, з ким властиво має до діла, Се обовязок кождого сьвідомого патріота і ми певні, що кождий его сповнить.

А як наш народ раз прозрить, тоді він усім зрадникам скаже одним могутнім голосом:

Геть собаки!...

Огляд теперішної російської революциї.

Навіть найзагорільші і найбільше фанатичні приклонники російської революциї не суть в силї заперечити, що в теперішнім російськім революцийнім руху наступило великанське ослаблене і розстрій.

Є довершеним фактом, що царський уряд обезсилив найенергійніші і найлучші органїзациї сили революциї. Найенергійніші і найбільше досьвідні організатори і пропагатори

сидять або по тюрмах, або на Сибіри, або в найлучшім случаю мусять пробувати за границею.

В кругах мислячих людий що раз то більше здобуває місце гадка, що дозрілу до революції суспільність уряд зібрав неначе сметанку і що мусить ся ждати аж доки не підростуть нові люди. Вправді в такім ферменті як теперішне російське, житє іде великанськими кроками у перед і виховане та осьвідомлене суспільних кляс відбуває ся незвичайно скоро — однак мимо того всього на се потрібне деякого часу.

На разі є застій в революції і в краю спокій, якого уже давно в Росії не було. Уряд се знаменито розуміє і починає легше віддихати. Столипін та много урядових півбогів російської бюрократії почули, що не мають нїчо пильного до діла і повиїздили на ферії, на курації і відпочинок. Є се явище, якого від трех літ не бачив ніхто у Росії.

Серед селяньства рух революційний ослабнув також значно. Частию є тепер селяньство заняте при спізнених в сім році пільних роботах, частию дало ся селяньство пірвати штучно викликаній і піддержуваній через уряд Горячці еміґраційній. В буквальнім того слова значінь російські хлопи цілими селами еміґрують на Сибір.

Ся еміґрація і роля, яку в ній відграє російский уряд є найбільшим шкандалом навіть для так шкандальних російських відносин. Уряд іменно старає ся намовити до еміґрації найнебезпечнійші, бо найнезаможнійший сільский пролєтаріят, який власне завдяки свойому убожеству матеріяльному і умовому найменче надає ся на кольоністів. Приваблені обітницями урядових аґентів та можностию безплатної подорожи їдуть вони десятками тисяч на далекій Всхід. Ідуть о голоді і холоді по се, щоби прибувши на якусь забайкальску стацію желїзничу, довідати ся, що нема зовсїм вільної землї, або, що до взятя ся до ґаздівства, потрібно закладового капіталу, або наконець, що ся земля знаходить ся сотки і тисячі верстов, в околицях, які найенерґічнійша, інтензивна праця і культура змоглаби доперва за десятки літ зробити здатною до управи ріллї. Урожайний пас сиберийської землї, який протинає желїзниця, є уже „перелюднений" (природно „перелюднений лишень в значіню російськім, то є, що там припадає около двайцять людий на один квадратовий кільометер.) І сї еміґранти з послїдної доби кочують цілими місяцями по желїзничих стаціях, ждучи аж гаряд змилує ся над ними і спроможе їх відіслати опять до їх вітчини Подорожні, що проїжджали сиберийською желїзницею описують сцени, які відбувають ся поміж сими еміґрантами, вмираючими від голоду, шкорбуту, тифусу і венеричних недуг цілими сотками, а від яких стає волосє дубом. Але російський уряд се дуже мало обходить.

Уряд осягнув свою ціль. Російське село заражене революційно-аґрарним ферментом на якийсь час очищує ся. Жартують деякі гумористи, що коли так дальше піде, то вскорі в европейській Росії не лишить ні одна собака, бо все виеміґрує на Сибір.

На сім загальнім тлї вичерпаня і пригноблення, замахи, убійства та усякі иньші терористичні акти, про які читає ся щоденно, можуть для невтаємничого давати позір, дальшого пляннового треваня революції. А се зовсїм так не є. На кілька сот убійств і замахів, які занотовано в червню с. р., тільки один замах на транспорт гроший з державного банку в Тифлїсї має характер революційного дїла. Решта, се вислїд звичайного бандитизму, який від давна уже на свою руку і ризяко управляють найнизші шумовини суспільства. Сей бандитизм, се є побічний продукт революції і сього розкладового процесу, який доконує ся в російськім суспільстві з незвичайною скоростію, і який стає колодою і унеможливлює як і сильну реакцію, так і добру, сьвідому цїли революцію.

І навіть бюрократи ясно здають собі з того справу, що єще якийсь час уряд буде в спромозї давити сьвідому своєї сили революцію анархістичними средствами, але що самої анархії, яка повстає на місце революції він не буде в силї ніколи здавити, позаяк уряд у своїй натурі сам є найзагорільшим анархістом.

В горі се знаменито розуміють що так поторощена і заржавіла машина, якою є теперішна російська бюрократія радити довше не в силї. І тому шукає тепер серед суспільства чинника який би єю зміг заступити. Надії які покладано на темноту і консервативний напрям серед селяньства, гірко розчаровали уряд підчас другої Думи. Тепер уряд задумує рахувати на консерватизм шляхти, що видко із нової ординації виборчої для третої Думи.

О скілько сповнять ся надії уряду сим разом, наперед не можсказати. Пановане шляхти, так само як і пановане бюрократії вимагає одної річи: іменно сильної армії.

А армія у Росії відновлює ся цілковито що пять літ. Збірником, з якого она в великанській більшости рекрутує ся є людність селяньства, днесь зреволюціонїзована. Річ ясна, що з такого збірника, не видобуде ся армії, яка-би відповідала висше згаданим вимогам. За пять літ 80% армії російської будуть становити люди, які в сей чи другий спосіб перейшли через революційну школу. Чи на їх вірности можна буде полягати? Чи можна припускати що салдат, який два літа в зад ходив сам палити двори та рабовати панські шпіхлїрі, схоче за те саме стріляти до своїх молодших братів і батьків?... На сім конечнім, натуральнім зреволюціонїзованю армії полягають днесь всї рахуби революціонерів. Оскілько они вірні, днесь трудно єще сказати.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, КОТРИХ КРЕВНІ АБО ЗНАКОМІ ПРИЇХАЛИ ДО АМЕРИКИ І ЗГИНУЛИ БЕЗ ВІСТИ.

Єсли кому лучить ся, що єго кревні або знакомі їхавши до Америки через Ню-Йорк пропадуть без вісти, нехай пише про сю справу впрост до Комісара іміграційного в Ню-Йорку, з жаданєм о інформацію дотично пропавшого чи пропавшої. Лист можна писати менче більше так:

Mr. Robert Watchorn,
Commission of Immigration,
Ellis Island, N Y.

Dear Sir:

You would oblige me very much by giving information in regard whereabout of (подати імя і прозвище), an immigrant who arrived (подати день і рік) on board of S. S. (подати імя корабля).

Yours truly,

підписати своє імя, прозвище і адрес.

Діставши інформацію від Комісара треба шукати дотичної особи, а сли се не удасть ся, писати знов до Комісаря з просьбою, аби розслїдив сю справу.

Добре також подати чи згинувший імігрант свояк, кревний, чи лише знакомий.

Хлопці, що спроваджують до Америки дївчата з якими хочуть женитись добре зроблять єсли поїдуть по них самі (єсли дівчина не має тут рідної сестри або брата. скажуть правду і возьмуть шлюб цивільний в Касельгардї, инакше їх наречені могуть бути післані до Польского Дому або куди инде, або і зовсїм стратитись. Шлюб церковний, сли схочуть, могуть взяти опісля на своїм плейзї.

Дївчат не пускають навіть до сестер або братів тіточних чи стриєчних або шваґрів, єсли ті не є жонаті або замужні або єсли хоч замужні чи жонаті, мають мужів взглядно жени в старім краю.

Дітий низше 16 літ до Америки не пускають. Також і людий старших 60 літ.

Піотр Прости.

Воля.

— „Воля свобода!" — сорок пять літ тому назад кричав мужик.

— „Свобода: Волю дав нам цар!"...

І, знявши шапку, горячо молив ся мужик за доброго царя, що дав волю, що освободив від панських батогів, що увільнив від пригону*)... Молив ся щиро, горячо за того царя і сльози текли з очий, сльози радости і подяки..

— Воля! Свобода!

Нема більше панського пригону, не січуть більше панські посіпаки мужицьку спину... Але є пригон правительства**), а сему правительству помагають з усеї сили його урядники, є нагайки стражників і козаків, є салдацькі кулї... Пригон іще тяжчий, як був перше!...

— Воля! Свобода!...

Деж ти, тая воле? Деж ти, свобідна мужицька праце?

Де не ллєть ся мужицька кров, мужицький піт, мужицькі сльози?...

Тюрми і кріпости стогнуть від мужицьких зойків, ворони і круки довбають мужицьке тіло у далекій Манджурії, ріками тече мужицька кров і потоками ллють ся мужицькі сльози!...

— Воля! Свобода!...

Гне ся мужик на ниві від тяжкої праці, корчить ся в хаті від голоду і холоду, стогне від „начальства" — а гине по тюрмах і на засланях...

І се тая — воля?

Тяжка твоя доля, бідний мужику!

Довгі віки двигаєш свій важкий хрест!...

Але прийде година — і ти пірвеш кайдани, у які закували тебе твої кати і високо, високо піднесеш свій прапор за свобідну працю, за кращу долю, за нове, вільне житє!

З білоруського.

*) панщина.
**) рекрутчина.

ДО ЗАРЯДУ КНИГАРНЇ ТОВ. ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ.

Єще дня 1-го лютого с. р. вислав я через редакцію „Свободи" на руки хвальної „Книгарнї Тов. імени Шевченка" суму 86 кор. 50 ст. з просьбою запренумеровати для нашої читальнї в Ню-Йорку означені в листї часописи. Лист сей я вислав рекомендований. Минали місяцї, а нї одної з запренумерованих часописей ми не одержували. Я вислав другий рекомендований лист — уже пару місяців тому— однак і сей пропав без слїду десь в столику адміністрації хвальної „Книгарнї тов. ім. Шевченка", бо і на сей я не получив нї віднпису нї часописий. Позаяк не бачу иньшого виходу із того рутеньства, тому удаюсь на сю дорогу з запитом до Р. Т. Заряду хвальної книгарнї та прошу о полагодженє сьої справи. Се справдї встид і шкандал таке рутеньске недбальство, така несовістність в бизнесї...

Ми тут у всякій пригодї спішимо щиро з помочею для нашої єтарої вітчини, отже чейже маємо право і жадати також помочи — і то єще за наші власні грошї.

Сподїю що може тепер удостою ся чести, що хвальна „Книгарня тов. ім. Шевченка зволить ласкаво полагодити, а як нї то принайменче відповісти на мої письма.

о. Й. Чаплиньский,
332 E. 18th St., New York, N. Y.

ОГОЛОШЕНЄ.

Адміністрація Літературно-Наукового Вістника одержала в Мартї цего року від п. Юрія Бабицкого з Канади 4 дол. 50 цт. Листа від п. Бабицкого не одержано, адреса його невідома і тому Вістника досї не вислано. Просимо п. Ю. Бабицкого подати свою адресу. Хв. Редакцію „Канадийского Фармера" просимо передрукувати.

Адміністрація
Літературно-Наук. Вістника,
Львів, ул. Чарнецкого 26.

Новинки.

Недалеко від Пермі на пароходї була така сама грабіж як і в Одесї, про яку ми доносили в послїдному числї „Свободи". Ось що про се пише київська „Рада": 70 верств від Пермі, недалеко від пристанї „Нитва" юрба грабіжників напала на великий почтовий пароход „Анна Степановна Любимова". На пароходї було звиж 300 пасажирів, і почта. Напад був зроблений о 1-ій год. в ночи. Ніч була темна. О повідають, що грабіжників мало бути до 22 люда, що почтових урядників они позамикали в каютї, а одного вбили. Виявило ся, що командант парохода не мав при собі оружія і через се не міг обороняти ся. Они мали заграбати всї грошї що везла почта.

Еміґрація в Америку. За час від 10 го юлія 1905 р. до кінця юнія 1906 виїхало в Америку з Австрії всього 265.138 душ. Між ними було українців 10.811. Австро угорська еміґрація в місяцю маю минувшого року досягла числа 49 865, якого числа до сеї пори ще нїколи не досягла. Еміґрацію з Австрії в роцї 1907 загалом обчисляють на 350.000 душ.

Дня 10 го августа с. р. відбув ся в нюйорскій парох. церкві св. Юрія шлюб п. Володим. Корецкого з п. Юлїєю Красїцкою, найлутшою сьпівачкою і солїсткою „Нюйорского Бояна". Акту шлюбного довершив о. Чаплиньский при участи повного хору Бояна.

250 лїт минає від смерти нашого гетьмана Богдана Хмельницького в половинї місяця серпня сего року.

Ще там нас небуло!... По кольонії Белфор, Н. Дак, яка густо заселена Українцями, крутять ся якісь аґенти і намовляжть наших людей, щоби переселялись на остров Кубу. Аґенти так хитро захвалюють кубаньский рай, так величають тамтешну землю підсоння та урожаї, що кільканайцять наших фармерів вже покупили на Кубі по 40 акрів землї, не бачивши її, і хочуть там переселятись. Платять за акер по $15.00.

Ще там нас не було — у вітчинї пропасницї та вічних комарів!

Думаю одначе, що наші люди гірко будуть жалувати свого нерозважного кроку, бо цілий сьвіт знає, що на Кубі не було й не має раю. швидше знайдуть там пекло. Тодї буде каяття, та вороття не буде....

Саве Чернецький.

Русин зїстав забитий в майнах. З дня 30 на 31 юлія в ночи на Frank alta зїстав забитий Іван Пілятик Русин з села Мельниці пов. Борщів Галичина. Небіщик полишив в краю здаєсь лише матїр і брата. котрий знаходить ся десь в стейтї Washington.

Дня 5 ого августа в містї Плятигорск на Кавказї невислїджений чоловік застрілив ґенерала Каракозова, бувшого ґенерала ґубернатора Одеси. Каракозов панував всевладно підчас ґенерального страйк в Одесї в 1905 роцї яко одна з найбільших кровожадних собак. Коли в авґустї 1905 дочка ґенерала Прінтза виконала но нього безуспішний замах, напав його страх і він постарав ся о перенесенє в Одеси на Кавказ. Однак і тут за ним пішла пімста люду.

Дня 25 липня приїхало до Вінніпеґу 150 руских еміґрантів з Галичини. (К. Фар.)

Після нового обчисленя місто Монтреаль числить 360 тисяч мешанців. (К. Фар.)

Віденьский суд відклонив просьбу руских академиків, аби делеґовано з Відня судию до їх переслуханя. Академики будуть зізнавати перед львівским судиею. (Руслан)

За утрачене око підчас праці в одній з фабрик в Сан Люіс одержав робітник Рутковский від компанії 8.600 дол. відшкодованя.

В Шікаґо, Ілл. „Федерація праці" і „Стоваришенє юній будівельних робітників" порішили в „Labor Day" не уладжувати ніяких походів. Узнано, що сего рода обходи суть незвичайно коштовні, і суть зовсїм злишним, перестарілим способом показуваня сили робітничих орґанізацій.

З виказу який видав сими днями департамент підземельних робіт в Вашинґтонї виходить, що в минувшім роцї погибло в майнах в Пенсильвенії звиж 1000 людей в майнах, а 274 згинуло по причинї їх власної легкодушности других осіб, 188 через так званї „непредвиджені нещастя", а 26 яких причина смерти не дала ся розслїдити. Звіт говорить дальше, що взагалї дві третих усїх нещасть спричинували необережність самих убитих, хотяй кождий се добре знає, що властителї майнів зовсїм не зважають на ніякі права, установлені для охорони робітницького житя. По причинї сих нещасть в послїднім роцї полишило ся майже 1000 вдів і 3410 сиріт. Так виглядає боевище працї в Пенсильвенії.

1127

ОТЪ КАССИРА КОМИТЕТУ ПРЕОСВ. ВЛАДЫКУ ПРИВИТАЮЩОГО.

До всеобщой вѣдомости.

Этимъ имѣю честь Всечестн. Духовенство и всѣхъ почтенныхъ Русиновъ увѣдомити, же тикеты на Банкетъ (обѣдъ), данный поводомъ привитанія Его Преосв. Еппа С. Ст. Ортиньского — можно у нижеписанного получити.

Тикетъ про одну особу стоитъ 5 дол. Банкетъ отбудеся въ Park Avenue Hotel, 22 and 23 Str. Madison Ave.

На бенкетъ участвувати намѣряющихъ съ почтеніемъ прошу, дабы деньги на впередъ прислали на мою нижеподанну адресу:

Rev. Gabriel Chopey,
44 Division St..
Perth Amboy, N. J.

НА ОБЕЗПЕЧЕНІЕ ИЗДЕРЖЕКЪ ПРИВИТАНІЯ ЕГО ПРЕОСВ. С. СОТ. ОРТИНЬСКОГО НОВѢЙШЕ ЖЕРТВОВАЛИ:

70. Сполокъ ч. 409. въ Соед. Detroit, Mich. $2.00
71. Отъ О. Петра Луцецко пришло изъ McKees Rocks Pa. $15.00
72, Сполокъ ч. въ Соед. 43, Chicago, Ill. $2.00
73. Церковь Св. Іоанна Крестителя въ Pittsburg, Pa. $35.00
74. Сполокъ ч. 95 въ Соед. Youngstown, O. $10.00
75. Братство ч. 38 въ Союзу Auburn, N. Y.........$10.00
76. Сполокъ Кадетовъ, Cleveland, O............. $5.00
77. Братство Св. Ап. Петра й Павла Cleveland, O. ..$5.00

Разомъ $84.00
До днесь квитовано .. $1252.35

Въ едно $1336.35
О. Гавриилъ Г. Чопей.

ДЕ Є?

Парася Сташко, літ 18 висока, білява, родом з Махнова, пов. Рава руска. Приїхала з шваґром Михайлом Вусив около 30-го Марта 1907 до Ню-Йорку і була короткий час в домі свєнтеґо Юзефа. Хтоби знав прошу писати: Миколай Вусик 104—12th St., S. S. Pittsburg, Pa. 31—

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.
Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.
Місто-предсідатель:
Іван Паршляк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.
Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Полинка, Hazleton, Pa.
Контрольна Комісія.
о. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакука, Jessup, Pa.
Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Слє отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсі книжки:
1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.
На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Ч. 241. КВІТ $1000.00
на тисяч долярів, котрі п. Параска Бинбас, отримала, яко посмертну запомогу по мужу Дмитрі з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.
Shamokin, Pa. 1907.
Параска Биндас.
Свідки:
Никифор Габура,
О. Горощак.
Від місцевого Уряду Руского Нар. Союза в Америці. Відд. 1.
О. Кулик, предс.,
О. Горощак, секр.

Ч. 251 КВІТ $147.95
на сто сорок сім долярів 95 цнт., котрі п. Іван Дарбовский отримав яко посмертну запомогу по батьку Андрею з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.
Shamokin, Pa. 1907.
Іван Дарбовский.
Свідки:
Денис Кулянда,
О. Горощак.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 1.
О. Кулик, предс.,
О. Горощак, секр.

Ч. 252. КВІТ $147.95
на сто сорок сім долярів 95 цнт., котрі п. Марія Дарбовска зам. Чічура отримала яко посмертну запомогу по батьку Андрею з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Shamokin, Pa. 1907
Марія Чічура.
Свідки:
Денис Кулянда,
О. Горощак.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 1.
О. Кулик, предс.,
О. Горощак, секр.

Ч. 253. КВІТ $147.95
на сто сорок сім долярів 95 цнт., котрі п. Анна Дарбовска зам. Маризак отримала яко посмертну запомогу по батьку Андрею з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Shamokin, Pa. 1907
Анна Дарбовска.
Свідки:
Денис Кулянда,
О. Горощак, секр.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 1.
О. Кулик, предс.,
О. Горощак, секр.

Ч. 278. КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Іван Глова отримав яко посмертну запомогу по жені Катерині з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Shamokin, Pa. Aug. 2, 1907.
Іван Глова.
Свідки:
О. Горощак,
М. Пеляк.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 1.
О. Кулик, предс.,
О. Горощак, секр.

Ч. 286. КВІТ $50.00
на пятьдесять долярів, котрі п. Анастазія Маляр отримала яко кошта похоронні з части сирітської по умершій дит. Івані з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.
Pittsburg, Pa., Aug. 2. 1907.
Анастазія Маляр.
Свідки:
М. Стефанович,
М. Дмитров.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці.
Ник. Войтович, предс.,
Петро Потуляк, секр.

Рух в відділах Р. Н. Союза.

Трентон, Н. Дж., Бр. св. Івана Хрестителя, відд. 121.
подає до загальної відомости, що на річнім мітингу вибрано слідуючий уряд:
Ст. Врабець предс., Ів. Кушнерик заст. предс., Л. фон Станлей секр. фінанс., Ів. Цапик секр. прот., Ф. Калужник заст. секр., Ів. Гудак кас., М. Черемшан заст. кас., Ю. Новинець і Ст. Рожанський дозорці каси, М. Шкурла і Ю. Вуйко контрольна комісія, Ів. Вуйко організатор і Ів. Колесар дверник.
Л. фон Станлий скр.
350 Centre St.

Крос Форк, Па., Бр. Усп. Пр. Діви Мар., від. 88.
повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 25. августа с. р. о 1-ій год. по полуд. в домі С. Мацка. На мітингу буде принимати ся нових членів до брацтва за половину вступного.
Панцьо, секр.

Бр. св. П. і П. Відд. 154. в New Britian, Conn.
повідомляє всіх членів братства що півречний мітинг відбудесь дня 11-го Августа о годині 2-ій по пол. в Бенцовій Гали. Котрий з членів не прибуде на сей мітинг, буде караний 50 цнт., урядник 1 дол.
Михайло Зятик предс.,
Андрій Ґерент кас.,
Данько Ґерент секр. 31-33

Майнерсвил, Па., бр. св. о. Николая, відд. 78.
подає до загальної відомости, що піврічний мітинг відбуде ся дня 18. августа с. р. Неявивший ся член заплатить від 50 цнт. до $1.00 кари.
С. Бардон, предс.,
М. Котляр, секр.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

Удаєм ся до Вас, Дорогі Заморскі Братя, з прошенем о ласкаву поміч матеріяльну на будову нової церковці в Городищу п. Залізці в Галичині. Прикро нам вигягати руку до Вас, що часто бідою змушені, Ви опускали свою рідню та родинні загороди, шукати геть за морем лучшої долі — але та сама біда змушує нас удати ся до Вас о поміч. Свого Дому Божого не маєм, бо з причини грозячого упадку замкнений, а відтак мусіли ми его розібрати і приступити до будови нового з дуже малим запасом грошевим і то зібраним дорогою квести в краю та ласкавою запомогою Тов. Св. Петра у Львові. Ми убогі, земля у нас лиха, а части градн та пожежі поставили нас 76 господарів матерної церкви в Городищу над пропастию цілковитої руїни.

Тому звертаєм ся і до Вас, Дорогі наші Братя, прийдіть нам в поміч: „всякое даяніе благо!" Всч. Отці Духовні! Відправте оден соборний Акафіст на тоту ціль, Ти свідка Інтелігенціє жертвуй лепту, Ви поселенці-робітники киньте ґріш на Дім Божий — а Бог поблагословить Вашу працю. За ваші душі по вічні часи будуть правити ся в тім Домі Божим Служби Божі, а Всевишний надгородить Вас за Ваше Милосердие.

Всякі датки просим присилати на адресу Редакції „Свободи" в Ню-Йорку, або впрост на адресу місцевого душпастиря:
о. Ілия Кузів,
Городище, п. Залізці,
Austria, Galicia.
Комітет будови нової церкви греко-катол.
о. Ілия Кузів
парох і предсідатель комітету.
Члени комітету:
Модеста Чосновка,
Андрей Хома,
Василь Собчак,
Федько Паперняк 31-32

Богослуженя відправляють ся тепер на ґанку ліпанки де мешкає сьвященик або під голим небом. Латиники яких там лише 16, мають прегарну двірску каплицю.

Без посторонної помочи Городищани не годні побудовати своєї церкви і за 10 літ!

В МІСЯЦЮ ЮЛІЮ ПРИСТУПИЛО ДО Р. Н. СОЮЗА 393 ЧЛЕНІВ.

Братство св. Петра і Павла в Barnesboro, Pa. Відділ 166 Р. Н. Союза.

В. 166. Гула Іван
Копчик Стефан
Матвіїв Александер
Урда Іван
Франко Петро
Чепа Петро
Микита Петро
Фишанич Іван
Пелю Митро
Пекера Петро
Фішачич Фецко
Хлопик Андрей
Губа Демко
Грумуляк Яцко

Братство св. Петра і Павла в Cumbola, Pa. Відділ 167 Р. Н. С.

В. 167. Еллекс Йосиф
Кохан Юрій
Король Франц
Грабар Мацек
Чудак Яків
Яблоньский Мариян
Грабар Йосиф
Урбан Андрей
Стопира Мартин
Бушковский Болеслав
Щенх Войтко
Дубель Роман
Грабар Шимко
Слива Домінік
Дубель Михаіл
Шпунар Яків
Шпунар Войтко
Козира Кароль
Каменьский Михаіл
Кусяк Іван
Швайковский Петро
Котуля Антоній
Вавржашек Леон
В. 4. Лукачик Матрона
Лукачик Іван
Тих Стефан
В. 6. Чупра Микола Михалів
Чмбота Марко
Шпащук Іван Василів
Ігровчий Юрій Іванів
Кришфалюш Вас. Михал.
Кришфалюш Вас. Іванів
В. 7. Домарац Іван (дит.)
Домарац Марія (дит.)
Домарац Анна (дит.)
Домарац Петро (дит.)
В. 8. Мельник Іван
Ябоко Павло
Мацкур Гриць
Куленич Василь
Кір Михаіл
Руцка Петрина (дит.)
Руцка Анна (дит.)
В. 9. Пяценій Марко
Феценько Марія (дит.)
В. 10. Кувара Іван (мол.)
Кріль Конст.
Варіян Йосиф (дит.)
Варіян Анна (дит.)
Ромцьо Теодор (дит.)
В. 12. Стечинський Адам
В. 13. Войтович Йосиф
В. 16. Бегеля Юрко
Квєцен Петро
В. 19. Єхвяк Дамян
Фалат Параньска
Цанайка Николай
Макаровска Юлія (дит.)
Сват Пайза (дит.)
В. 20. Комара Йосиф
В. 21. Чайковский Петро
В. 23. Чайковский Іван
Колесар Іван
В. 25. Ющак Іван
Шопа Томко
Крута Василь
Ющак Антонія
Ренчковский Іван
В. 28. Сабат Іван
Кіцак Никола
Рат Іван
Боївка Григорий
Скіряк Дмитро
В. 30. Ількевич Александер
Грухольский Антін
Сподарик Михайло
Копчик Александер
В. 31. Сулин Іван
Федина Семан
Попівчак Василь
Гамровский Іван
В. 32. Шелевер Василь Кахону
Цомпель Андрей
В. 33. Дипка Іван
Кривишина Роман
Грех Іван
Гладиш Іван
Коваль Марія (дит.)
Коваль Анна (дит.)
Чепеляк Михаіл (дит.)
Рехтар Юліян (дит.)
В. 34. Стависка Ефрозія
В. 35. Пелець Василь
В. 36. Демянович Анна
Феш Михайло
Николай Филяк
В. 37. Гнатко Василь
Калиновский Федор
Ґерула Михайло
В. 39. Бернат Йосиф
Вуйцік Миколай
Риштаков Сергій
Винницкий Войтіх
Кіцак Василь (мол.)
В. 41. Костура Стефан
В. 42. Кидонь Йосиф
Дутка Тимко
Гладик Іван (дит.)
Гладик Юліянна (дит.)
В. 43. Гавран Томко
Ігнатович Семен
В. 46. Гула Іван
Сорока Николай
В. 47. Бубляк Миколай
Андрусик Григорий
Тумила Федор
В. 49. Олейник Йосиф
Від. 51. Данько Місік
В. 52. Спребліньский Кароль
Челюстка Ярослав
Фетчишин Іван
Кметь Антін
В. 53. Твардохліб Мих. (дит.)
Бобик Михайло (дит.)
Бак Йосиф (дит.)
Гординьска Гелена (дит.)
В. 53. Кочержат Дмитро
Ткачишин Михайло
Габла Теодор
Осух Андрей
Пеховч Іван
Масляк Осиф
В. 55. Телеп Петро
Гойсан Михайло
В. 58. Поплід Федор
Стахурский Дмитро
Михалко Василь
Мовчан Іван (дит.)
В. 59. Плеш Петро
Фурла Филип
Бандрівчак Катерина
В. 61. Малиновский Михаіл
Ромяк Альберт
В. 62. Фал Іван
Цьвоичкала Френк
Бучек Йосиф
Крицкий Михайло
Заперач Іван (дит.)
В. 64. Сливко Стефан
В. 65. Фортуна Антін
Фортуна Дмитро
Пасербик Теодор
Шиманьский Михайло
В. 66. Ванца Григорій
Мочоловский Михаіл
В. 67. Качур Галя
Матвійко Димитрій
Кресила Іван
Дереноский Іван
Дюра Семан
Андрец Петро
Фромель Андрей
Дзула Юстин
Тригар Йосиф
Каня Федор
Качур Анна (дит.)
Качур Теодор (дит.)
Качур Марія (дит.)
В. 71. Секула Іван
Кубала Йосиф
В. 72. Коцур Данько
Судик Анна (дит.)
В. 75. Варян Юлія
В. 78. Олекса Андрей
Шумяк Теодор
Запоточний Йосиф
Котляр Йосиф
Горяк Стефан
Беньо Іван (дит.)
Беньо Михаіл (дит.)
Марцінко Іван (дит.)
Марцінко Михаіл
Муляк Зофія (дит.)
В. 79. Дупілка Федор
Бігун Галіна
Орішко Дмитро
В. 80. Жентичка Юрий
Шимка Роман
Штець Іван
Ковач Стефан
Кльованич Юрий
В. 82. Вархович Мартин
Огрін Франц
Тхір Василь
Вовк Василь
В. 84. Сорока Стефан
Кір Григорий
В. 85. Филипович Андрей
Зеневич Вілентий
Василь Іван
В. 86. Солецкий Михайло
Стрілка Андрей
Харидчак Михайло
Банас Йосиф
Сосницкий Петро
В. 92. Басараб Федор
Шанд Григорий
Чулій Стефан
Терпливець Дмитро
Молодовец Семко
Гартимович Марко
Сенюк Розалія
Грабець Іван
Микитишин Іван
Богачук Олекса
Михалко Іван
Павлик Онуфрій
Клим Василь
Лазор Іван
Симко Етеля (дит.)
В. 93. Сувак Михайло
Поляньский Григорий
В. 94. Шпирка Андрей
Сербин Теодор
В. 95. Леньо Антін
Мильович Дмитро
В. 97. Греха Михайло (дит.)
В. 102. Штапмесь Йосиф
Лазука Антін
Босьний Василь
Андрушечко Михаіл
Чарнота Антін
Дутка Николай
Ковіньский Стефан
Любіньский Іван
Матлях Іван
Глушик Андрей
Дрега Іван
Гутей Іван
Грацон Антон
В. 104. Закутиньский Петро
Гучко Іван
Чапка Анна
Адамский Антін
Адамский Станіслав
Вилюш Марія
Старчак Матій
Лишка Григорий
Романко Филип
Стефанюк Сенько
Кузів Стефан
Ватраль Теодор
Тварок Андрух
Кароль Теодор
Мондак Михайло
Фецевич Дмитро
В. 105. Криса Антін
В. 107. Зубенько Теофіль
Баланда Теофіль
Лега Єроним
Хіналський Петро
В. 108. Роман Стефан
Каспер Данько
В. 111. Мрачиньский Олекса
В. 112. Сас Іван
Чех Доротей
В. 113. Москалик Антін
В. 114. Дінес Ілько
Ігнат Юрко
Курпіта Юрко
Гучан Василь
Теркание Михаіл
Лукач Петро
Васькевич Петро
Кіра Петро
Коркобец Юрко
Малось Юрко
В. 117. Ганачівский Михаіл
В. 119. Алфелді Михайло
В. 120. Михалко Андрей
Смарж Юлія (дит.)
Смарж Стефан (дит.)
В. 121. Лукач Йосиф
Кавка Григорій
Товт Юрій
Бабяк Михайло
Гвіждзяк Іван
Роман Михайло
Реваґа Петро
Карофа Іван
Паславска Марія (дит.)
В. 123. Телеп Матвій
Сливка Гриць
Яремко Михайло
Козуб Никола
Сабівчак Іван
Костишак Стефан
Бойко Михаіл
Костишак Федор
Джайло Онуфрей
Кирилюк Петро
В. 124. Брунцак Михайло
Гривняк Гриць
Боньчак Томаш
Мельник Іван
Мандзуляк Іван
Нездельский Стах
Бубняк Федор
В. 126. Кремпа Михайло
Роман Василь
Буша Василь
В. 128. Тузіньский Теодор
Тузіньский Василь (дит.)
В. 129. Стах Василь
Буняш Ева (дит.)
Буняш Марія (дит.)
В. 130. Фарановский Михаіл
В. 134. Паперняк Іван
Селак Лаврент

В. 136. Храпко Іван
Филипчак Андрей
В. 137. Вавришко Алек.
Бростко Михайло
В. 138. Крет Юрий
Сенин Михайло
В. 139. Турковский Яцко
Фидрик Михайло
В. 140. Кибало Никола
Медвідь Стефан
Гнатів Антін
Присташ Іван (дит.)
В. 141. Любовецкий Володимир
Франків Василь
В. 144. Сворак Василь
Посталовский Петро
Хмарак Николай
Сюмчайло Володимир
В. 145. Крамар Ілько
В. 149. Пекар Михайло
Мазур Михайло
Бандровский Петро
В. 152. Кохан Юлїя
Войнік Анна
Брунда Анна
Скриба Юлїя
Суховза Марія
Копач Анна
В. 153. Кривуца Ісаак
Саврук Андрей
Малїчишин Александер
Лапуманьский Андрей
Стецкевич Яків
Беч Василь
В. 155. [illegible]
В. 157 Кіча Іван
В. 158. Кузьмиха Василь II.
Поцула Стефан
Маланчук Лукач
Чемерда Мартин
В. 160. Варварин Олекса
В. 161. Черньовский Френк
Антон Стефан
Дацків Александер
Коломиєц Микола
В. 164. Федоркевич Іван

ПРИНЯТО НАНОВО:

В. 1. Бандура Михаїл
В. 3. Паздрій Михайло
Яворский Теодор
В. 28. Цюрик Григорій
В. 33. Жатек Дмитро
В. 42. Ґалик Данько
В. 52. Басара Гнат
Адамчик Мих.
Бак Никола
В. 57. Пиндус Томко
В. 61. [illegible] Іван
В. 69 Зубкевич Васил.
В. 70. Петровский Филип
В. 123. Няй Дмитро
Москалик Антін

Т. Лабовский,
Головний Рек. Секретар.

Розльосоване послідної індійської резервації.

В західній частині стейту Монтана, на підніжію скалистих гір, звернених в сторону Тихого океану, недалеко від граничної лінії стейту Вашинґтон, мае уряд Злучених Держав близько півтора міліона акрів землї, що була давнійше резервацією племени Індіян Плоскоголових, а якої велика частина мае бути тепер роздана, чи то розльосована. Правдоподібно се розльосоване відбуде ся при кінци слідуючого року, се е, як тільки рядові ґеометри і інжінери упорають ся з розмірюванем землї. Цїла резервація мае бути розділена на три частини: лїси, ґрунта копальняні і ґрунта придатні під управу ріллї чи пасовиска. Перші два роди землї не буде роздавати ся. Уряд задержуе їх на свою власність доки не знайде відповідних купців. З землї придатної під управу ріллї і пасовиска мае зробити ся 5000 фарм, кожда по 160 акрів, і ті то фарми будуть до розльосованя.

Кандидат на фармера, наколи хоче браги удїл в розльосованю, мусить безусловно особисто явити ся при записі в однім з двох офісів урядових, які правдоподібно в слідуючім році відчинить уряд в містах Missoula і Kalispel. Перше місто лежить при Northern Pacific, а друге при Great Northern Pacific желїзници. Кажемо „правдоподібно“, позаяк до сеї пори уряд не оголосив еще, в яких містах будуть відчинені записові, чи то реджістраційні офіси. Однак сї два міста мають найбільше шанс, що ті офіси будуть у них відчинені.

Як сказано, кандидати до сьої льотерії мусять безусловно в записовім бюрі явити ся особисто. Виняток становлять лишень ті, що служили при війску або маринарці; тим вільно записувати ся через повновласника або і аґента. Вже тепер появляють ся в часописях оголошеня всілякого рода і сорта аґентів, які обіцюють записувати кождого. Оголошеням сим не мож вірити, бо се суть прості ошуства.

Назвиска усїх тих, що до означеного речинця записали ся до удїлу в льотерії, будуть виписані на карточках. Кожда картка з осібна буде вложена в білу, чисту коверту. Сї коверти по запечатаню вложить ся в один, великий, шкляний бубон. В призначенім на тягнене днї будуть з бубна винимати одну коверту за другою і на кождій з них буде ся писати число. Котру коверту витягнуть насамперед, то ся дістане число 1, друга дістане число 2, третя 3 і так дальше — аж доки не витягнуть і не понумерують усїх коверт.

Позаяк усїх до розданя фарм е пять тисяч, отже лишень ті, на яких ковертах будуть числа 1 до 5000 включно, будуть мати право до дістаня землї — усї иньші не дістануть нїчо крім формального урядового повідомленя на письмі, що витягнули завелике число. А таких людий, що при сїм тягненю не дістануть нїчого буде правдоподібно дуже много — далеко більше нїж сих, яким усьміхне ся щасте. Коли в 1901 році розльосовувано в сей спосіб резервацію Індіян Кіова, то на 13 тисяч фарм зголосило ся 164 тисяч аплїкантів!... При надходячій власне льотерії також число аматорів на землю зовсїм певно буде в десятеро більше від числа маючих роздати ся гомстедів.

Сї щасливці, на яких падуть малі числа (від 1 до 5000) сейчас дістануть урядове повідомлене, якого дня будуть могли обняти в посїдане свою пайку. Тимчасом вільно їм вибирати поміж фармами. Хто перший сей — зовсїм природно бере найлїпшу землю. По нїм вибирае сей, що витягнув число 2, по нїм сей, що 3 — і так дальше, аж до кінця. Зовсїв природно, що сей, хто е близько кінця мае чим раз менче фарм, поміж якими вільно ему вибирати.

Давнійше було зовсїм інакше. Усї аматори на землю кидали ся юрбою на резервацію в хвили еї відчиненя і кождий забирав, що лиш міг дірвати, при чім дуже часто приходило до бійок і розливу крови, бо всякий хватав за найлутший кусник. Теперішна система е о много практичнійша. Давнійше при подїлї урядової землї вигривав усе той, хто мав більше витревалисти і твердий пястук; тепер все зависить від „щастя“.

І наконець прийде день обнятя через нового фармера вильосованої землї. Однак не треба гадати що з тим днем фармер став дійсним властителем ґрунту. До сего еще дуже далеко. Він наперед мусить виповнити два услівя: заплатити урядови таксу, яка припадае і мешкати на фармі протягом пять лїт та еї управляти і забудовати. Допервa тоді дістане повний титул властителя; буде міг землю продати, дарувати, або зробити з нею, що ему угодно.

Для бувших жовнярів і матросів е та полекша, що їм з тих пятьох лїт які они мусять мешкати на фармі до осягненя повного титулу власности відтягае ся тільки лїт кілько він вислужив при війску.

Відтягати однак можна найбільше чотири роки, так що він в найлутшім случаю мусить принайменче один рік мешкати на своїй фармі, щоб набути ею на власність.

Оплата, яку уряд вимагае від фармерів буде виносити по 1.50 до 2.00 долярів за один акер — залежно від сього, на кілько оцінять землю. Отже за 160 акрів випадае 240 до 300 долярів. Третю часть з тої суми мусить ся заплатити з гори, в хвили формального обнятя землї в посїдане; решта може бути розложена на пять рівних рат, платних що року. Крім сього кождий фармер буде мусів оплатити еще 30 до 50 дол. всїляких такс і оплат.

Зваживши се все треба дійсно дивувати ся, длячого люди так розбивають ся за урядовою землею. Неодин, колиб се все належито розважив, вирікби ся цїлковито всякого удїлу в тій льотерії. Бо лише подумати над сим, які се кошта потягае за собою, а яка мала е правдоподібність, що сї кошта оплатять ся. Щоби зареджістровати свое назвиско, треба їхати такий сьвіт та потом цїлими місяцями ждати на вислїд. Можна вправдї по записаню ся вертати в хату і ждати на урядове повідомлене у місци сталого перебуваня, але неодин, мешкаючи оподаль, буде числити, що танче для нього випаде ждати в місті де був запис, нїж вертати домів, а потом, евентуально коли вильосуе землю, опять приїжджати. Коли уже все пішло щасливо, то потреба що найменче півтора сотки в гори заплатити урядови, а потом виложити еще споро гроша на справлене знарядя, інвентаря, на побудоване ся і т. д. і т. д.

Фарми, яку здобуло ся, може бути заросла лїсом, положена в відлюднім місци, далеко від желїзниці та від людських осель. Фармер однак мусить безусловно мешкати на ній протягом пять лїт, щоб набути право власности. Через перший рік его навіть самого не зможе фарма виживити — а тут при кінци року треба вже урядови заплатити кількадесять доляров рату. Неодин не видержить і — втікне, а тоді увесь його труд, усї виложені гроші пропадають зовсїм дармо. Одним словом, для великого числа фармерів се не оплатить ся. Але позаяк деяким знова одиницям поталанить і они дійсно виграють на сїй льотерії, то можна бути певним, що і тим разом не забракне охотників.

АБДИКАЦИЯ КОРЕЙСЬКОГО ЦЇСАРЯ.

Президент мирової конференції в Газї, російский адмірал Нелїдов, не [illegible] депутациї, котра мала в імени корейського цїсаря зложити протест против [illegible] нїтаню Кореї Японією. Хоч депутация не осягнула своєї мети — віддати справу своєї вітчини під осуд міждержавної конференциї, то все-ж таки сам факт її висланя послужив Японії знаменитим претекстом до усуненя корейського щїсаря з престола. Правда, pro foro externo заявив японський делеґат у Газї що є річю неймовірною, щоби корейський цїсар тепер абдикував, одначе на далекім Сходї мабуть доконались події, котрі приспішили конець володїню цїсаря. До Европи прийшла депеша, що цїсар Кореї, Ї Генґ (Ji Heng) зрік ся престола. Причини сеї події та обставини, серед котрих вона довершила ся, є дуже характеристичні для тої політики безоглядного імпериялїзму, що її веде Японїя в відношеню до своїх найблизших сусїдів. Корея, се країна, положена в сфері полїтичних, економічних та навіть національних інтересів Японії. По битві під Чемульпо Японцї висадили свою армію на корейський беріг та за згодою цїсаря забрали часть державної адміністрациї в свої руки. Здобувши собі ось так підставу до дальших операций захопили Японцї під свою власть заряд зелїзниць, почт, телеґрафів і митових урядів; опісля вони розвязали самостійну корейську армію та в її місце ввели своє військо й свою поліцию. Рівночасно повернули на Корею свою еміґрацию, стягаючи туди своїх земляків, котрі вже тепер як своїм числом так і культурою вибили ся в окупованій країні на важний політичний чинник. Хоча Японцї на разї заґварантували були независимість Кореї, то се була тільки тимчасова їх здержливість; загорнувши всї внутрішні справи в свої руки, Японцї трактатом із 18. падолиста 1905 р. переняли на себе й веденє заграничної політики Кореї. Заключенє сього трактату було переведене з помічю простого насильства над корейським цїсарем. Коли він не хотїв добровільно згодити ся дати підпис на понижаючім його документї, японський амбасадор, марґраф Іто, окружив своїми жовнїрами цїсарську палату та напором баґнетів присилував корейських міністрів зложити свої підписи на трактатї, — державну-ж печатку він сам власноручно прибив. Хоча цїсар, не зважаючи на погрози, трактату таки не підписав, то Японїя покликуючись на те, що трактат має підписи цїлого правительства, себ то міністрів, уважала й уважає справу за покінчену на свою користь. Як і слїд було надїятись, сей акт майже немаскованого політичного насильства мусів викликати серед Корейців обуренє та ненависть супроти Японців. Одначе вся опозицийна аґітація нї нащо не придала ся, бо скріплені недавньою побідою над Росією Японцї могли глузувати собі з протестів і жалоб корейських патріотів. Аби й тих жалоб не було за багато, Японцї буквально відрізали від сьвіта протестуючого цїсаря, віддавши його під надзір японській поліції. Очевидно серед таких обставин мусїв цїсар уживати всяких тайних способів і підступів, коли хотїв подати сьвітови до відома дійсний стан річий в Кореї. Одною з таких „інтриґ“ (як се назвав теперішнїй делеґат Японії в Газї) було висланє депутациї до мирової конференциї в Газї. Се дїло показало ся вповні безуспішним, а наслїдком заведених надїй і плянів є абдикація корейського цїсаря та димісія теперішнього кабінету. Наслїдник престола стоїть під Японським впливом тож і цїле нове правительство піде на зустріч японським доманганям.

Японїя дала собі раду з Кореєю й успішно довела до кінця перший акт свойого прямованя на дорозї імпериялїстичної політики.

Спис книжок, які продаємо:

* Америка................15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.
Біблія Велика............2 дол.
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся...........15 ц.
* В Старім і Новім краю...25 ц.
* Гріхи міліонерів і т. п.С. 7 15 ц.
Дещо з історії православної місиї в Америці.........10 ц.
Дещо про зьвірята........30 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5....15 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ....15 ц.
Драгоманів ....15 ц.
* Еміґрант ....15 ц.
Журавлї ....10 ц.
Житє Ісуса Христа ....1.50 дол.
* Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах.. 15 ц.
За красою .... 1 дол.
Земельне питанє .... 15 ц.
Зуб за зуб ....10 ц.
* Казки про Жидів........15 ц.
Історія Руси з образками..10 ц.
Капітал і праця ....15 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.
Марія...................10 ц.
*Многострадальний народ. огляд історії українського народу.................20 ц.
*Навернений Грішник....20 ц.
Народний рух австро-угорских Русинів...........15 ц.
Новий Завіт..............4 дол
Образки і загадки........10 ц
Оповіданя.............. 15 ц
Оповід. про заздрих богів 10 ц
Цестрі звуки............. 75 ц
Про відступників від рос. православія............... 10 ц
* Про нутро землї.........25 ц
Підземні скарби..........25 ц
Покуса..................10 ц.
Псалтир ....1 дол
Розмова Поляка, з Русином 10 ц
Руско-англійский словар. 20 ц
* Релігійні вірованя старинних народів............20 ц
Смерть...................10 ц.
*Стародавні казки та оповіданя.. ....15 ц
*Степові люде.. ....15 ц
*Страйк...................20 ц
*Стріляй на смерть, робітнича драма............15 ц
Унія в Америці..........20 ц
*Хто з чого жиє...........15 ц
* Які то є люди на земли з 20 образками........... 50 ц
* Як мужик ходив до царя правди шукати..........15 ц
* Через кордон...........15 ц

Swoboda, 184 Hudson St., New York